

Környezet- és természetvédő szervezetek véleménye, és javaslatai

„Az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény módosításáról”

szóló kormány előterjesztésről

(A véleményezés az FVM által kiadott, 2005. december 22-i keltezésű tervezet alapján készült)

A tervezet véleményezéseként született dokumentumot az alábbi szervezetek készítették, illetve azt szövegszerű javaslataikkal gazdagították:

WWF Magyarország (Budapest)
Védegylet (Budapest)
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (Budapest)
Magyar Természetvédők Szövetsége - Föld Barátai Magyarország (Budapest)
Palocsa Egyesület Élő Környezetünk Helyreállításáért (Budakeszi)
Kerekerdő Alapítvány (Szombathely)
Baja Ifjúsági Természetvédelmi Egyesület (Baja)
Domberdő Természetvédelmi Egyesület (Zalaegerszeg)

Az elkészült dokumentumot az alábbi szervezetek fogadták el és támogatták:

Csermely Környezetvédelmi Egyesület (Szeged)
E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület (Nyíregyháza)
Greenpeace (Budapest)
Hajdúböszörményi Ifjúsági Természetvédő Kör (Hajdúböszörmény)
HOLOCÉN Természetvédelmi Egyesület (Miskolc)
Herman Ottó Természetvédő Kör (Túrkeve)
Kis Túr Természetvédelmi Egyesület (Budapest)
Nimfea Természetvédelmi Egyesület (Szarvas)
Ökorégió Alapítvány a Fenntartható Fejlődésért (Dötk)
Reflex Környezetvédő Egyesület (Győr)
Tisza Klub (Szolnok)
Zöld Kapcsolat Egyesület (Miskolc)

A dokumentum szövegezésében, összeállításában, véleményezésében szakértőként közreműködtek:

Báder László (Palocsa Egyesület), Bodonczy László (Kerekerdő Alapítvány), Ferenczy András (Domberdő Egyesület), Gulyás Levente (WWF Magyarország), Gyöngyössy Péter (Kerekerdő Alapítvány, MTVSZ), Halmos Gergő (MME), Jávor Benedek (Védegylet), Kempl Zsolt (BITE), Karakai Tamás (Palocsa Egyesület), Márkus Ferenc (WWF Magyarország), Máthé László (WWF Magyarország), Tímár Gábor (Palocsa Egyesület)

A javaslat készítői munkájuk során számos olyan dokumentumot tekintettek át, melyek a kormány előterjesztés véleményezéseként már korábban különböző szakemberek, hivatalok, intézmények készítettek.

Szerkesztők: Bodonczy László, Gyöngyössy Péter (Kerekerdő Alapítvány, Szombathely)

Bevezetés

„Az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény módosításáról” c. kormány előterjesztés tervezetét szervezeteink január első napjaiban kapták meg. A tervezetet akkor a néhány napos határidőn belül öt szervezet (WWF, Palocsa, Védegyelet, BITE, Kerekerdő) véleményezte külön, külön. Később az FVM Erdészeti Főosztályával kialakult konstruktív kapcsolat során 2006 áprilisában fogalmazódott meg, annak igénye, hogy a környezet- és természetvédő szervezetek készítsenek egy egyeztetett, összedolgozott véleményt.

A módosítás tervezetét áttanulmányozva úgy látjuk, hogy a módosítási szándék alapját képező elvek jók. A változtatást indokolják a **törvényalkotás óta bekövetkezett politikai változások, az átalakulóban lévő társadalmi elvárások, az új jogi környezet és a természettudományos ismeretek bővülése**, stb.

A tervezet több olyan módosítást tartalmaz, amit szervezeteink üdvözölnek és egy modern erdőtörvény fontos részét képezik. (őshonosság tisztázása, erdőtermészetességen alapuló kategóriák, üzemmódok: szálalás), de a módosítások egy részének megfogalmazását pontosítani kell, mert máskülönben nem lesz gyakorlati hasznuk. (pl. holtfa, vadkárelhárító kerítés, rontott erdő). Olyan témák is vannak amelyeket az előterjesztők nem kezeltek megfelelően, sőt olyan módosító javaslatok is megfogalmazódtak, amelyek gyengítik az Evt. előírásait (pl. adatok nyilvánossága, társadalmi részvétel, puha szabályozási előírások).

A dokumentumot jegyző szervezetek, véleményük megformálásánál kiemelt figyelemmel voltak a **Környezet és Természetvédő Szervezetek Országos Találkozóin (2003., 2004., 2005., 2006)** több száz civil szervezet által elfogadott, az erdőkkel kapcsolatos állásfoglalásokra. Ezért különösen nagy figyelmet szenteltünk az alábbi témaköröknek:

1.) Az őshonos fajokból álló természetes és természeteshez közel álló erdők megőrzése és fenntartása, természetességük fokozása, területarányuk növelése, a természet folyamataira építő gazdálkodási módszerek elterjesztése, a vadgazdálkodás kézben tartása (szigorú szabályozás, hatékony szakigazgatási szervezet, támogatási rendszer, az állami erdők esetén ezt a célt legjobban biztosító kezelő szervezet).

2.) A gazdálkodási kényszer megszüntetése. A törvény által képviselt eddigi gazdálkodás centrikus értékrend megváltoztatása. Ott ahol a körülmények, lehetetlenné teszik a rentábilis gazdálkodást, illetve az okozott kár nagyobb, mint a gazdasági haszon, **nincs helye a gazdasági cselekményeknek.** Másrészt minden egyéb körülménytől függetlenül, törvényi szinten és nem afféle kiskapuként, egyértelműen meg kell jelennie, annak a lehetőségnek, hogy **a tulajdonos, és/vagy gazdálkodó, úgy dönthessen, hogy nem akar gazdálkodni** az erdejével, és semmilyen haszonvétellel nem kíván élni és az nem feltétlenül jelenti azt, hogy az erdők kárára van. Sőt!

3.) Védett erdőterületeken a természetvédelmi érdekek elsődlegességének biztosítása. Védett, fokozottan védett fajok élőhelyének, ill. védendő erdőtársulások, valamint erdőterületen található egyéb élőhelyek védelme, **nem védett erdőkben** is. Az állami erdők társadalmi elvárásoknak megfelelő kiemelt kezelése

4.)Az erdő közügy ezért is adatokhoz való hozzáférés, illetve a döntésekben a társadalmi részvétel lehetőségének biztosítása jogos társadalmi igény (Aarhusi Egyezmény)

(kihirdetve: 2001. évi LXXXI. törvénnyel) ill. ennek megfelelő EU irányelvek). Azoknak a civil szervezeteknek, melyek alapító dokumentumuk szerint az erdők ügyével foglalkoznak, meg kell adni ezeket a jogokat. (Orsz. Erd. Adattár, Körzeti Erdőtervek, Országos Erdő (Erdészeti) Tanács, stb.)

5.) Határozott fellépés a falopásokkal, illegális fakitermelésekkel szemben. Fontosnak tartjuk, hogy **szigorú és egyértelmű szabályok** biztosítsák az erdők védelmét a bűnözés e sajtáságos formájával szemben, és gondoskodjanak az elkövetők megbüntetéséről.

I.) Összegző, általános észrevételek az Evt. módosítás tervezetéről:

1. A természet egészére gyakorolt hatások hiányoznak

A várható hatások, kapcsolódások között sehol nincs megjelenítve a várható valós természetvédelmi hatás és kapcsolódás, amely tekintve, hogy „Az erdő a szárazföld legösszetettebb természeti (ökológiai) rendszere,...” meglehetősen furcsa. A törvény kimondja az erdő hármaskörének egyenrangúságát, a törvény szabályozásában mégis a **gazdálkodási funkció uralkodik, a védelmi és jóléti alárendelt**. Ez ma még a természetvédelmi oltalom alatt álló, védelmi elsődleges rendeltetésű erdőkben is így van. Mert a gazdasági szabályozók a nyereségérdekeltséget írják elő. Egy valódi természetvédelmi rendeltetés szigorú betartatása mellett a természetvédelmi hatóság megbéníthatná a gazdálkodást (pl. vegetációs időbeli fakitermelési tilalom). **Ezt ma a hatóságok éppen a gazdálkodókra való tekintettel nem teszik meg**, ezzel a természeti értékek pusztulását, fokozottan védett területek tarvágását és fokozottan védett fajok egyedeinek pusztulását is okozva. Jelenleg megoldatlan kérdés és számos konfliktus forrása **a védett, fokozottan védett fajok élőhelyének védelme, nem védett erdőkben**. Megfelelően kellene ezt is szabályozni.

2. Az erdő közérdek

2.1. Fontos lenne hogy a törvény egyértelműen deklarálja, hogy az erdők, azon belül is az **őshonos fafajú természetszerű erdők** megőrzése és fenntartása, területük gyarapítása, természetességük fokozása globális, osztársadalmi, illetve nemzeti közérdek, ezért a társadalomnak (az állami költségvetésnek) ehhez forrásokat is kell biztosítania.

2.2. Az egyes erdőket aszerint, hogy a közérdeket mennyire szolgálják érdemes csoportosítani. Ebben fontos szerepe lehet a **természetességi kategóriáknak**. Lényeges, hogy azok minél egyértelműbbek, mindenki számára könnyen alkalmazhatóak legyenek. Ehhez nélkülözhetetlen adat az **őshonos, a nem őshonos, inváziós fafajok listája**. Az egyes erdőgazdasági nagytájokban őshonos fa- és cserjefajok listája elkészült, ezt jogszabályi szinten szükséges közzétenni (Bartha D. –Szmorad F. 2000), ugyanígy az agesszíven terjedő igedenhonos fásszárúak listáját is ((Mihály B.-Botta-Dukát Z. 2004.) Fontos, hogy az új, és kellően pontos kategóriák (természetesség, őshonos, nem őshonos fafajok, termőhelynek megfelelő faállományok) **megfelelő szabályozással**, össze legyenek kapcsolva, az erdőkben folyó tevékenységek kategóriáival (rendeltetés, üzemmód, erdőfelújítás, erdőnevelés, erdőtelepítés, stb.). Aszerint, hogy melyik tevékenység szolgálja leginkább az erdőkkel kapcsolatos társadalmi elvárásokat, a védelmi és közjóléti feladatokat, **értékelési és ahhoz**

kapcsolódó támogatási rendszert kell rendelni. Ehhez viszont kemény és kategórikus szabályokra van szükség. A puha, kikapukat hagyó szövegeknek, semmi értelme.

2.3. A meglévő idegenhonos fafajokból létrehozott **faültetvények** (pl. akácok) kérdéskörének megfelelő kezelését fontosnak tartjuk. Továbbra is azt javasoljuk, hogy ezeket az állományokat külön kategóriaként kezelje a törvény

2.4. Az **erdőtermészetességi mutató** bevezetését javasoljuk az erdőtervezésbe, a közelmúltban kidolgozott és közzétett módszer alapján.

3. Az erdészeti közigazgatási-hatósági eljárások nyilvánossága

Mind a hatályos, mind a tervezett módosítás figyelmen kívül hagyja a közelmúltban kialakult illetve erősödő **társadalmi részvétel** formáinak, lehetőségeinek beépítését a tételes joganyagba. Az üzemtervek, körzeti erdőtervek kialakításánál, tárgyalásánál az érintettek bevonásáról alapjogszabályként két törvényre hivatkozunk:

1995. évi LIII. tv. (1) Mindenkinek joga van a környezetre vonatkozó tényeknek, adatoknak, így különösen a környezet állapotának, a környezetterhelés és környezethasználat a környezetszennyezettség mértékének, a környezetvédelmi tevékenységnek, terveknek és programoknak, valamint a környezet emberi egészségre gyakorolt **hatásainak a megismerésére.**

(2) A környezet védelmével kapcsolatos állampolgári jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése céljából az állam mindenki számára lehetővé teszi a környezet és az egészség lényeges összefüggéseinek, a környezetkárosító tevékenységek és azok fontosságának megismerését.

(3) Az állami szervek és az önkormányzatok feladatkörükben kötelesek a környezet állapotát és annak az emberi egészségre gyakorolt hatását figyelemmel kísérni, az így szerzett adatokat nyilvántartani, és - a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény által megállapított kivételekkel - **hozzáférhetővé tenni,** és a megfelelő tájékoztatást megadni.

2004. évi CXL. tv.: 15. § (1) Ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek (amelynek) jogát, jogos érdekét vagy jogi helyzetét az ügy érinti, akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak, illetve akire (amelyre) nézve - tulajdonát, jogait és vagyontárgyait is ideértve - a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz.

(2) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a létesítménnyel kapcsolatos, illetve a tevékenység engedélyezésére irányuló eljárásban ügyfél a hatásterületen levő valamennyi ingatlan tulajdonosa és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogszerű használója.

(5) Meghatározott ügyekben törvény az ügyfél jogaival ruházhatja fel az érdekvédelmi szervezeteket és azokat a társadalmi szervezeteket, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége valamely alapvető jog védelmére vagy valamilyen közérdek érvényre juttatására irányul.

A Kvt. vonatkozó szabályai **(3.§.(1) d.) az erdőtörvény vonatkozásában megkövetelik az alaptörvénnyel való összhangot,** így az érintett nyilvánosságnak a vonatkozó tervek, programok kialakításában való aktív közreműködését lehetővé kell tenni, véleményezési jog biztosítása mellett. A Ket. szabályai ugyancsak alkalmazandók az ügyfélkör meghatározásakor, hiszen kétséget kizáróan olyan közigazgatási eljárás részeként készülnek az üzemtervek, melyek az erdőtörvény általánosan megfogalmazott közérdekűség elve szerint nem csupán az erdőgazdálkodókat, szakhatóságot érintik, hanem érintett önkormányzat közösségét. Valóban időszerű lenne a módosítás során figyelemmel lenni az érdek-képviselői szervek meghatározásakor a Ket. és a Kvt. által már elismert **társadalmi szervezetek**

részvételi jogára, és ennek megfelelően a véleményezési eljárásban azokat kifejezetten nevesíteni.

Az EU csatlakozás egyik hozadéka, hogy ma már Magyarországon is figyelemmel kell lenni az un. **Aarhusi Egyezményre (kihirdetve: 2001. évi LXXXI. törvénnyel)** ill. ennek megfelelő EU irányelvekre. Ebből különösen az **adatokhoz való hozzáférés**, illetve a **döntésekben a társadalmi részvétel lehetőségének biztosítása** érdekes. Úgy véljük, hogy azon állampolgároknak, illetve közösségeiknek, akiknek a táji környezetét erdők alkotják, illetve azoknak a civil szervezeteknek, melyek alapító dokumentumuk szerint az erdők ügyével foglalkoznak, meg kell adni ezeket a jogokat. **(Orsz. Erd. Adattár, Körzeti Erdőtervek, Orsz Erdészeti Tanács, stb.)**

4. Az Országos Erdészeti Adattár nyilvánosan hozzáférhető legyen

Az Adattár adatainak korlátozott nyilvánossága súlyosan sérti szintén a Kvt. 12. §-át, valamint a nyilvánosságnak a környezeti információkhoz való hozzáféréséről szóló 311/2005. Kormányrendeletben foglaltakat. Az állami feladatként működtetett Adattár olyan közérdekű információk tárháza, melyek megismertetése, a hozzáférés biztosítása kötelező érvényű, különösen akkor, ha a hozzáférés korlátozása nélkülöz minden jogszabályi alapot, így pl. a személyes adat védelmére vonatkozó jogos igényt. Nem látjuk be, mi az indoka annak, hogy az erdőtörvény egyik alapelveként többször hivatkozott közérdekűséggel egyidejűleg, az állami Adattár adataihoz, miért csupán az erdőgazdálkodók, tulajdonosok férhetnek hozzá, arra is tekintettel, hogy a Kvt. a környezetre vonatkozó információk megtagadását üzleti titokra való hivatkozással nem teszi lehetővé. **A harmadik fél számára, közérdekből történő adatszolgáltatás lehetősége nem konzisztens sem az erdőtörvénnyel, sem a Kvt-vel: a közérdekűség fogalmának meghatározása hiányzik az erdőtörvényből, így az erdőre, mint környezeti elemre az általános szabályok szerint a közérdekű adatok nyilvánosságának elsőbbsége vonatkozik.** Az adat birtokosának kell bizonyítania, hogy a kért adat olyan típusú, vagy jellegű, mellyel kapcsolatban az Avtv. szabályai szerint a megismerését megtagadhatja, korlátozhatja. Az erdőtörvény jelenleg is hatályos vonatkozó rendelkezése ellentétes a Kvt., az Avtv. valamint a hivatkozott kormányrendelettel. Ugyancsak ellentétes a január 1-jén hatályba lépett **2005. évi XC. tv.** rendelkezéseivel, mely az **elektronikus információszabadsághoz való jog gyakorlását** a közérdekű valamint a közérdekből nyilvánossá tett adatok körében biztosítja. A törvény 3. §-a szerinti adatfelelősök a mellékletében meghatározott az adatokat kötelesek mindenki számára, igénylési eljárás nélkül hozzáférhetővé tenni. **Az erdőtörvény szerint szabályozott Adattár kétséget kizáróan a minisztérium olyan közérdekű adatbázisa, melynek megjelentetése kötelező ezen törvény alapján is.**

5. NATURA 2000

A törvény módosítás tervezetében, nyoma sincs az EU csatlakozással összefüggő, az erdőtörvényben is megjelenítendő, azon fontos jogi elemeknek, melyek a Magyarországon is már létező NATURA 2000 területekkel függnek össze. A Natura 2000 területek, azaz az **Európai Unió Ökológiai Hálózatának háttérét két EU direktíva, a Madarak védelméről szóló (79/409/EEC) és a Természetes élőhelyek, vadon élő állatok, növények védelméről szóló (92/43/EEC) irányelv határozza meg.**

Szükségesnek tartjuk a Natura 2000-es erdők kezelésének megalapozását, akkor is, ha kezelésükről szóló külön jogszabály még nem jelent meg.

6. Gazdálkodási kényszer megszüntetése

A hazai környezet- és természetvédő társadalmi szervezeteket régóta foglalkoztató téma, a gazdálkodási kényszer. A jelenlegi **erdőtörvény értékrendje gazdálkodás centrikus**, a „nem gazdálkodást” ugyan eltűri, megfelelő kiskapukkal lehetővé teszi, de a jelenlegi tervezet is ezt olyan jelenségnek tartja, mely káros ez erdőkre. Egyrészt közismert tény, hogy, **bizonyos területeken a termőhelyi, műszaki, technológiai körülmények, lehetetlenné teszik a rentábilis gazdálkodást**, illetve az okozott kár nagyobb, mint a gazdasági haszon. Ilyen az esetekben, a gazdálkodási tevékenységek, csak kárt okoznak. Ezeken a területeken nincs helye a gazdasági cselekményeknek. Ezt kedvezőtlen gazdaságossági mutatókkal rendelkező területeken maguk a gazdálkodói körök is támogatják. Másrészt minden egyéb körülménytől függetlenül (nem afféle kiskapuként), hanem törvényi szinten egyértelműen meg kell jelennie, annak a lehetőségnek, hogy **a tulajdonos, és/vagy gazdálkodó, úgy dönthessen, hogy nem akar gazdálkodni az erdejével, semmilyen haszonvétellel nem kíván élni**. Kivétel, ha ez az erdő állapotát és fenmaradását veszélyezteti (pl. tájidegen fajok elterjedése). A felújítási kötelezettségek alatt álló területre a magára hagyás nem alkalmazható. **Az hogy valaki nem gazdálkodik nem jelenti azt, hogy az erdők kárára van. Sőt!** Tudományos kutatások bizonyítják, hogy a **természetszerű erdőkben semmilyen károsodás nem lép fel emiatt**. A nem őshonos fafajú, monokultúra jellegű, vagy ültetvényszerű erdőkben más a helyzet, ott előfordulhat járványszerű jelenség, de ennek alapvetően nem az erdő kezeletlensége, hanem **az erdő önszabályozó képességének sérülése, vagy hiánya** az oka, ami korábbi gazdálkodási hibára vezethető vissza (helytelen, nem termőhelyálló fajajmegválasztás stb.)

7. Vadkár

A vadkár kérdésköre szerintünk továbbra sincs megoldva.

Az erdei vadkár mérésére **monitoring rendszert** kell működtetni (pl. a meglévő EVH hálózathoz kapcsolódóan). Véleményünk szerint vissza kellene állítani azt a rendszert, hogy a vadgazdálkodási üzemtervek jóváhagyásához az erdészeti hatóság szakhatósági hozzájárulása is szükséges legyen. Javaslatunkban több apró javaslatot tettünk a vad/vadkár lérdésében.

II.) Összegző, általános észrevételek a vezetői összefoglalóról

1.) A tervezet „Vezetői összefoglaló” c. része kinyilvánítja, hogy „Az Európai Unióhoz történt csatlakozásunk és a hazai közigazgatási reform együttesen megkövetelik az erdészeti igazgatás korszerűsítését.” A tervezetben viszont szinte kizárólag, szűken vett erdészeti vonatkozású szabályok jelennek meg, holott **több olyan EU csatlakozással összefüggő törvény, irányelv, stb van melyek az erdők ügyét is érintik**, nemcsak a szűken vett Erdészeti Stratégia. A 1996. évi LIV. Törvény nem véletlenül nemcsak erdészeti, erdőgazdálkodási törvény.

2.) Már a vezetői összefoglaló hiányosságai is jelzik, hogy a törvény módosítás tervezetében, nyoma sincs az EU csatlakozással összefüggő, az erdőtörvényben is megjelenítendő, azon fontos jogi elemeknek, melyek a Magyarországon is már létező **NATURA 2000** területekkel fűgnek össze.

3.) Itt hívnánk fel a figyelmet arra, hogy a **környezetvédelem legfontosabb kerettörvényéhez**, a „Környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény”-hez több, az EU csatlakozással szintén összefüggő új jogszabály született, melyek az erdők ügyét is érintik. Az egyik ilyen fontos kormányrendelet a **„2/2005. (I.11.) Korm rendeletere, egyes tervek illetve programok környezeti vizsgálatáról”**. E törvény mind az erdők igénybevételeire, mind pedig a Natura 2000 területekre, mind pedig számos erdőt érintő tevékenység (pl.: légvezeték, árvízvédelmi létesítmény, stb) vonatkozóan tartalmaz olyan hatásköröket, melyekhez az erdészeti szakigazgatásnak is van köze. De úgy véljük, hogy e jogszabálynak a hatásköre magára a körzeti erdőtervre is kiterjed. Hasonló ilyen jogszabály a **314/2005 (12. 25.) Korm rendelet, mely a környezeti hatásvizsgálatokról**, egységes környezethasználati engedély kiadásáról szól.

4.) A Vezetői összefoglaló ugyan deklarálja, hogy **„a 2007-2013. közötti időszakra vonatkozó közösségi rendeletben kiemelt cél a jó környezeti állapot megőrzése, fejlesztése, amelyek megvalósításához elsősorban a természetközeli erdőgazdálkodási módszerekkel végzett fenntartható erdőgazdálkodás alapul szolgál.”** Sajnos az eredeti törvénynek és a módosításnak is az a nagy hibája, hogy mindez **csak elvi fogalmi szinten jelenik meg**. Nem mondja ki a törvény, hogy az erdők (erdei életközösségek), ezen belül elsősorban az őshonos fajokból álló természet szerű erdőállományok fenntartása globális és osztársadalmi/nemzeti érdek. Ebből következik az is, hogy mindazon materiális és immateriális erdei javakat, melyek mindenki számára rendelkezésre állnak (az emberi életre alkalmas légkör, és klíma, tiszta levegő, biológiai sokféleség, stb.) **a társadalomnak meg is kell fizetnie**. Persze ezt differenciálni kell és ebből a szempontból van értelme természetességi kategóriákat és módszereket (üzemmódokat) elkülöníteni.

Ma már nyilvánvaló, hogy vannak olyan mezőgazdasági **térségek és módszerek, melyek társadalmi szempontból értékesebbek** és éppen ezért támogatandók, az által, hogy fenntartanak egy jellegzetes tájkaraktert, természetvédelmi kezelést valósítanak meg, népeiséget tartanak meg lakóhelyükön (agrárkörnyezet-gazdálkodási program), ugyanúgy az erdők között **is társadalmi szempontból értékesebbek azok, amelyek természetesebbek, és támogatandók azok a módszerek (üzemmódok technológiák) melyek a természetességet megőrzik javítják**. Egyelőre jelen tervezetből nem tűnik ki, hogy az új kategóriákra, egy értékelési, finanszírozási rendszer is ráépülne.

5.) **„Az előterjesztés a magán-erdőtulajdonosok érdekeinek védelmére, a magán-erdőgazdálkodás hatékonyságának javítására, a jelenleg nem működő, közel 250.000 ha magánerdő gazdálkodásba való bevonása érdekében átfogó módosítást tartalmaz.”**

Célszerűnek tartanánk, ha nem a gazdálkodásba való bevonás, hanem a szakigazgatásba való bevonás lenne a cél. Fontos lenne, hogy a törvényalkotó számoljon azokkal az erdőtulajdonosokkal, **akik tudatosan vállalják, hogy tulajdonukban lévő erdőterületen nem kívánnak gazdálkodni haszonvételekkel élni**. Az erdők ügyét nemcsak a „gazdálkodás hatékonyságának javítása”, „gazdálkodásba való bevonása” szolgálja, hanem az olyan típusú tulajdonosi magatartás is, mely az erdőt, (erdei életközösséget), mint önszabályozásra képes ökológiai rendszert, mint önmagában lévő értéket (esztétikai, közjóléti, stb) kívánja fenntartani. Természetesen ennek az elvnek az érvényesítését csak úgy lehet bevezetni, ha az nem a kötelezettségek alóli kibújás eszköze lesz.

6.) A Vezetői összefoglaló deklarálja, hogy **„A tulajdonos erdőőrzési kötelezettségének hangsúlyozása mellett a tervezet szigorítja az erdészeti hatósági eljárást az illegális fakitermelőkkel szemben.”** A hozzánk érkezett jelzések alapján, a jelenlegi szakigazgatás tehetetlen a falopásokkal, (pl. a lakásmaffiához hasonlóan kialakulóban lévő

„famaffiával”) illegális fakitermelésekkel szemben. Fontosnak tartjuk, hogy szigorú és egyértelmű szabályok biztosítsák az erdők védelmét, a bűnözés e sajátos formájával szemben és gondoskodjanak az elkövetők megbüntetéséről. Úgy véljük ehhez több jogszabály, köztük a **Btk., összehangolására** van szükség.

7. Az új fás legelők létrehozása az agrár-erdészeti lehetőségek segítségével jó törekvés, amelynek megvalósításához a mezőgazdaság, fásítás, ültetvény fogalmak felhasználása elegendő. **Nem szabad, és nincs is szükség az erdei legeltetés fogalmának, szóhasználatának felidézésére,** és az erdőgazdálkodással való összekapcsolására. Ellentmondás van az erdők természetesség növelésének szándéka és az erdei legeltetés között, valamint zavart okozhat a kifejezések értelmezésében. Hazánkban egyébként **az erdei legeltetés tiltása egyidős az erdőtörvényekkel** (ill. a középkorban az erdőrendtartásokkal).

III.) Konkrét szövegszerű javaslatok a vezetői összefoglalóhoz

Tartalmi összefoglaló

- **A 2. bekezdésben szerepeljen:**

Legjelentősebb Európai Unió joganyagok a Natura 2000 területek -azaz az Európai Unió Ökológiai Hálózatának háttérét adó - két EU direktíva: a Madarak védelméről szóló (79/409/EEC) és a Természetes élőhelyek, vadon élő állatok, növények védelméről szóló (92/43/EEC) irányelv, illetve az Aarhusi egyezményrel összefüggő EU irányelvek, illetve törvények: a 2001. évi LXXXI. törvény, a „Nyilvánosságnak a környezeti információkhoz való hozzáféréséről” szóló (2003/4/EK) irányelv és „A nyilvánosságnak a döntéshozatalban való részvételének szabályai” (az 2003/35/EK sz.) irányelv.

- **A 7.bekezdést módosítani javasoljuk, hogy az áthúzott részt töröljék:**

E fogalomkör pontosításához szükséges az erdők természetességi állapotba sorolása, az egyes erdőállapotok közötti átmenetet, fejlődést biztosító erdőgazdálkodási módszerek meghatározása, a kapcsolódó szakmai szintű szabályozások korrekciója. Az agrár-erdészeti rendszerek bevezetésével kapcsolatban felmerült az erdei legeltetés-~~lehetőségének megteremtése, illetve új fás legelők létrehozásának elősegítése.~~ Indoklás: . Hazánkban az erdei legeltetés rég óta tiltott, és ezt indokolt fenntartani. Agrár-erdészeti rendszerekben elfogadjuk a legeltetést, de erdőkben nem.

IV.) Konkrét szövegszerű javaslatok a törvénytervezet szövegéhez

1.) A 2. §, mely az Evt. 3. §-át módosítja

„(2) Az (1) bekezdésben foglalt ágazati és ahhoz kapcsolódó más ágazatokat érintő (komplex) célok, továbbá az EU Erdészeti Stratégiájában foglaltak megvalósításáról a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter (a továbbiakban: miniszter), valamint az érintett miniszterek a Nemzeti Erdőprogram megalkotása, fejlesztése, közzététele és az abban foglalt feladatok végrehajtása útján gondoskodnak.

A következő mondattal javasoljuk kiegészíteni:

A jogszabály- módosítás az Európai Unióhoz való jogharmonizáció értelmében következő joganyagokkal összhangban készül: a Madarak védelméről szóló (79/409/EEC) és a Természetes élőhelyek, vadon élő állatok, növények védelméről szóló (92/43/EEC) irányelv, illetve az Aarhusi egyezményvel összefüggő EU irányelvek, illetve törvények: a 2001. évi LXXXI. törvény, a „Nyilvánosságnak a környezeti információkhoz való hozzáféréséről” szóló (2003/4/EK) irányelv és „A nyilvánosságnak a döntéshozatalban való részvételének szabályai” (az 2003/35/EK sz.) irányelv.

2.) A 3. §, mely az Evt. 4. §-át módosítja

Eszerint erdőnek minősül:

g) a folyó medrében, a mederben keletkezett zátonyon, továbbá - ha önálló földrészletnek minősül - a patak, a csatorna medrében lévő facsoport, illetve azokat szegélyező fásításr.

Vagyis ezután a g.) pontban jelzett területekre is kiterjed az erdőtörvény. Ez - a mai gazdálkodási viszonyok, ill szokásjogok ismeretében – jelentős aggodalomra ad okot, mert az Evt. ezekre is hatályossá válik, ami a jogszabály hatályos és tervezett előírásait figyelembe véve, azonnali beavatkozást, gazdálkodási kényszert jelenthet a jelenleg szinte egyetlen kizárólag természetes módon létrejövő ártéri erdőtársulásokba. Ezen erdők elegyessége, borítottsága létrejöttükkor, vagy a természetes folyamatok eredményeként többnyire nem felel meg a jogszabályban rögzített és szinte kizárólag mesterséges úton létrehozható állapotot definiáló és folyamatosan annak fenntartására kényszerítő feltételeknek. Ezért úgy gondoljuk, hogy ezeknek az érzékeny, sok esetben természetesnek tekinthető erdőknek facsoportoknak a védelmét megfelelő jogi szabályozásnak, ill támogatási rendszernek kell garantálnia.

3.) A 4.§-a, mely az Evt 5.§-ának módosítja

A módosítások nagy hibája, hogy miközben a talaj faállománnyal való fedettségéről, kvázi záródásról beszél, mely nyilván egy átlagos érték, nem mondja meg, hogy ez mekkora területre értendő. Erdőrészletre, erdőtagra, erdőtömbre, stb.?

Javasoljuk, hogy a cikkely az alábbi bekezdésekkel bővüljön:

(x) A Miniszter rendeletben állapítja meg, az e törvény alkalmazása szempontjából nem őshonos (idegenhonos), illetve agresszíven terjedő idegenhonos fajnak tekintendő erdei fás növényeket. A fajok listáját az ország egészére, és bizonyos erdőgazdasági tájcsoporthoz is meg kell adni.

(y) Erdőnek minősül továbbá az alföldi, valamint hegy- és dombvidéki erdőssztyepp termőhelyeken található erdők, valamint a középhegységek sziklakibúvásos csúcsain és meredek hegyoldalain élő (bokorerdők) erdők melyek az adott természetes életközösségekre jellemző fafajokból állnak, az erdőállomány gyepfoltokkal mozaikosan váltakozik és az erdő-gyep komplexum záródása alacsony – adott esetben 30 % alatti záródást sem éri el az adott erdő részletben

(z) E törvény alkalmazásában faültetvénynek kell tekinteni a nemesített, nem őshonos fafajokból, (idegenföldi és/vagy tájidegen) illetve fafajok mesterséges hibridjeiből álló, tág hálózatban ültetett, az (természetközeli) erdőknél lényegesen rövidebb

vágásfordulóval, intenzíven és sematikus módszerekkel kezelt, vagy intenzív kezelést igénylő faállományokat, melyekben az erdő-jelleg sem a cserjeszintben sem az aljnövényzetben nem jelenik meg (pl. nemes nyárasok, tághálózatú fenyvesek, egyéb exóták ültetvényei).

Indoklás:

Az Evt. nem deklarálja kellőképpen az őshonos fafajú, **természetszerű állományok** megőrzésének fontosságát, s ennek megfelelően a kapcsolódó Vhr. sem tartalmazza azokat a szabályozó elemeket, melyek az **adventív, inváziós fafajok** (köztük az akác) térhódításának megállításához, területfoglalásuk (terület, illetve területi arány) hosszabb távú normalizálásához szükségesek.

Az erdőtörvény az „idegenhonos”, vagy „tájidegen” kifejezést sehol sem használja, s a „nem őshonos” kifejezés is csak egy helyen, a természetcszerű erdők megőrzése szempontjából irreleváns szöveggörnyezetben található meg. (Az „őshonos” kifejezés ugyanakkor 4-5 helyen bukkan fel a törvény szövegében.). E hiány pótlására szükséges lenne a jogszabályban definiálni az „**idegenhonos” fafaj fogalmát**. Ezen belül célszerű lenne elkülöníteni az agresszíven terjedő, „kezelhetetlen”, és a hagyományos erdőgazdálkodási eszközökkel kézben tartható idegenhonos fafajokat. **Fontos, hogy a fafajlistából kiderüljön az is, hogy mely fafajok tekinthetőek az egész országban őshonosnak és melyek, csak bizonyos erdőgazdasági tájakon.**

Fontosnak tartjuk az „ültetvényeket, ültetvény-erdőket” elkülöníteni azoktól az erdőktől, ahol a természetességi kategorizálásnak van értelme a mi javaslatunk a „**faültetvény**” kifejezést javasolja használni és a természetességi kategóriákk utolsó kategóriájaként a természetes erdők ellenpontjaként kívánjuk definiálni.

4.) Az 5. § alatt tárgyalja az Evt. 5. §-a további módosításait.

A cikkely lényegében bevezeti a **természetességi kategóriákat**. Ismerve az eredeti javaslatok szövegét, sajnálatosnak tartjuk, hogy a tervezet mai szövegezésében az eredeti szándék erősen megkopott, **elvesztette fontos lényegi elemeit**. A kategóriák egyáltalán nem számolnak a fiatalosokkal, több helyen faállományra vonatkozó jellemzőket tartalmaznak, ám nem mondják meg, hogy mekkora területre vonatkozóan (pl.: záródás, elegyarány, stb.) értelmezzük, ezeket az értékeket (erdőrészlet, erdőtömb, stb). **Nem minden kategóriánál jelennek meg ugyanazok a szempontok**. Egyes esetekben olyan kritériumokat jelölnek meg melyek meghatározása, sok esetben, nehéz feladat (pl.: erdők múltja, keletkezése). A rontott erdő kifejezésnek itt nincs helye.

Az erdők természetesség szerinti kategorizálását nagyon fontosnak tartjuk, de még ennél is fontosabb, hogy ezekre a **kategóriákra megfelelő szabályozás (erdőfelújítás, erdőnevelés, erdőtelepítés) és támogatási rendszer épüljön**

Összességében az lenne a javaslatunk, hogy ez a több szempontú, de vegyes definíció szűnjön meg. Vagy egy szempont alapján soroljuk be az erdőket (pl. amit az erdő természetességi munkacsoport alkalmazott, **kizárólag a faállomány fafajösszetétele alapján**). Vagy pedig legyen egy több szempontú rendszer, de akkor minden típusban minden szempontot értékelni kell. Valószínűleg kevesebb, de egyértelműbben megfogalmazott főként a fafajösszetételre épülő kategória jobban alkalmazható lenne. Javaslatunkat több változat összevetésének eredményeként fogalmaztuk meg, azzal a megjegyzéssel, hogy ezeknek a fafajösszetételre épülő kategóriáknak a további finomítására több szempontú struktúrálására egy **erdőtermészetességi mutató** bevezetését javasoljuk, melyet az erdő részlet leírásakor kell megadni. Ennél a faállomány jellemzők mellett a **cserjeszint, a lágyszárú szint, a holtfa, ill a vadállomány (vadkár) értékelésének** kellene szempontnak lennie.

Szövegszerű javaslatunk az alábbi:

Evt. 5/A. § (1) Az erdőt aszerint, hogy a faállományának, korábbi erdőgazdálkodás során kialakult, vagy kialakított állapota mennyire áll közel a termőhelynek megfelelő potenciális természetes erdő faállományához, a körzeti erdőtervben a következők szerint kell elkülöníteni

a, természetes erdők

A bolygatatlan erdők természetes összetételét, szerkezetét és dinamikáját mutató erdők, ahol a faállomány emberi beavatkozás nélkül, természetes úton magról - illetve a természetes körülmények között sarjról is szaporodó őshonos fajok esetében (HNY, ME) sarjról - jött létre (eredeti, vagy másodlagos őserdők, pionír erdők).

b, természetszerű erdők

Fajajösszetételében és szerkezetében a természetes állapothoz hasonló, természetes úton létrejött vagy mesterséges úton létrehozott és fenntartott erdők, ahol az idegenföldi és/vagy tájidegen faj(ok) aránya nem lehet több 15 %-nál, agresszíven terjeszkedő faj nincs.

c, származék erdők

Az emberi beavatkozás hatására fajajösszetételében és/vagy szerkezetében erősen átalakított vagy átalakult, zömében a potenciális természetes erdőtársulást alkotó őshonos fajokból álló, de a természetes összetétel egyes fajait, illetve a természetes szerkezet elemeinek nagy részét nélkülöző, mag vagy sarj eredetű erdők (pl. konszociációk, az uralomra jutott vagy juttatott kísérő fajokból álló erdők, elegyfajok nem tartalmazó erdők). Ide tartoznak olyan - egyébként természetszerű - erdők melyben az idegenföldi és/vagy tájidegen faj(ok) aránya 15-40% között, az agresszíven terjeszkedő faj(ok) aránya 20% alatt van.

d, Átmeneti erdők

Az emberi beavatkozás hatására fajajösszetételében és/vagy szerkezetében erősen átalakított vagy átalakult, kisebb részben a potenciális természetes erdőtársulást alkotó őshonos fajokból nagyobb részt nem őshonos, fajokból álló, de a természetes összetétel egyes fajait, illetve a természetes szerkezet elemeinek nagy részét nélkülöző, mag vagy sarj eredetű erdők (pl. elvadult kultúrerdők, nem őshonos, ill. invazív fajokkal erősen fertőzött egykori természetszerű, vagy származék erdők). Ide tartoznak olyan – egykori természetszerű - erdők melyben az idegenföldi és/vagy tájidegen faj(ok) aránya 40-60% között, az agresszíven terjeszkedő faj(ok) aránya 20-50% között lehet.

e, kulturerdők

A potenciális természetes erdőtársulás fajait nélkülöző, vagy elenyésző arányban tartalmazó, illetve mesterséges erdősítéssel létrehozott, nem termőhelyükön álló, hazai őshonos fajból, esetleg annak nemesített változataiból álló elegyetlen erdők. Ide tartoznak azok az erdők, ahol az idegenföldi és/vagy tájidegen faj(ok) aránya több mint 50 %, a szerkezet teljesen homogén (pl. bükkösök helyére ültetett homogén cseresek; akácok, nem tág hálózatos fenyvesek).

e, faültetvények

Nem erdő jellegű, többnyire rövid vágásfordulóval kezelt, nemesített, idegenföldi és/vagy tájidegen faj(ok)ból álló, tág hálózatos, intenzíven művelt erdősítések,

melyekben az erdő-jelleg sem a cserjeszintben sem az aljnövényzetben nem jelenik meg (pl. nemes nyárasok, tághálózatú fenyvesek, egyéb exóták ültetvényei).

Indoklás:

A megnevezések tisztázásának szándéka kívánatos és üdvözlendő. Javasoljuk, hogy a megfogalmazás jobban vegye figyelembe az elmúlt évek hazai (és nemzetközi) **kutatási eredményeit**, a témában megjelent tanulmányokat, és éljen a tisztázás lehetőségével. A tartalmi összefoglalóban megfogalmazott célok eléréséhez („...a jó környezeti állapot megőrzése, fejlesztése, amelyek megvalósításához elsősorban a természetközeli **erdőgazdálkodási módszerekkel végzett fenntartható erdőgazdálkodás szolgál alapul.**”) mindenképpen szükség is van egyértelmű és korszerű fogalmi alapokra. A pontosításához szükséges az erdők természetességi állapotba sorolása, valamint **az egyes erdőállapotok közötti átmenetet, fejlődést biztosító erdőgazdálkodási módszerek meghatározása**. Az ültetvény és ültetvényszerű erdő kategóriák összevonását is indokoltnak látjuk. Úgy véljük a természetességi kategóriák meghatározásának **az erdőkhöz kapcsolódó támogatási rendszer működtetése mellett a kategóriákhoz kapcsolandó szabályozás szempontjából van jelentősége**.

Az általunk javasolt kategóriák két szélső pontja a **természetes erdő és a faültetvény**. Ez utóbbi természetessége gyakorlatilag nulla, míg az első kategóriába a legtermészetesebb erdők tartoznak.

A kategóriákhoz kapcsolva egy **természetességi mutató alkalmazását** is szükségesnek tartjuk, melyet a kategóriákhoz kötődve, azokat finomítva, részletezve, több szempont alapján, az erdőleírás során kellene meghatározni. Ez alkalmas lenne arra is, hogy az **erdőtermészetesség változását nyomon kövessük**. E témában nagy jelentősége van a közelmúltban lezajlott **Magyarország flóra és élőhelyterképezési programjának**, ill. az ehhez kapcsolódó **országos erdőtermészetességi vizsgálatnak** is. A programban szinte minden olyan tudományos bázis, egyetem, főiskola részt vett, mely a témával kapcsolatosan kutatásokat végez. A program során számos, korábban eltérő módon használt fogalom, kategória tisztázódott. Országos lefedettségű, szisztematikus vizsgálatokon alapuló **adattáris** épült ki, melynek alkalmazása az erdőtermészetességi kategóriák, illetve az erdőtermészetességi mutató esetében igazán nagy jelentőségű.

5.) Az 5./A§ (3) új bekezdésként javasoljuk:

„Az egyes fafajok erdőgazdasági nagytájanként, őshonosság, ill termőhelynek való megfelelés szempontjából történő értékelését, (termőhelynek megfelelő őshonos fafajok) táblázatos melléklet formájában a Miniszter rendeletben állapítja meg.”

Indoklás:

A rendelet melléklete a Bartha-Szomorad táblázata legyen (Természet-Erdő-Gazdálkodás 2000)

6.) A 6. §-t, mely az Evt. 6. §-át módosítja, javasoljuk a „d pont helyébe az alábbi szöveget:

Faültetvénynek: a nem erdő jellegű, többnyire rövid vágásfordulóval kezelt, nemesített, idegenföldi és/vagy tájidegen fafaj(ok)ból álló, tág hálózatú, intenzíven művelt erdősítések, melyekben az erdő-jelleg sem a cserjeszintben sem az aljnövényzetben nem jelenik meg (pl. nemes nyárasok, tághálózatú fenyvesek, egyéb exóták ültetvényei).

7.) Az Evt. 7. §-t a következő kiegészítéssel javasoljuk módosítani:

„...irányuló tevékenységének összessége. Állami tulajdonban lévő erdők kezelőinek kiemelten fontos feladata a társadalmi elvárásoknak megfelelő, közérdeket szolgáló kezelés. ”

8.) A tervezet 9. §-a, az Evt. 10. §-át módosítja, javasoljuk az (5) és (9) kiegészítését

(5) „Védett területen és *természeti területen* az erdészeti létesítmény építéséhez, korszerűsítéséhez...”

Indoklás:

A már szükségtelenné vált erdészeti létesítmények megszüntetése hatósági elrendelésének lehetőségét is indokolt megteremteni. Az erdőben létesített, ún. vadkárelhárító kerítések építésével kapcsolatban mind a vadászatra jogosultak, mind a természetvédelmi szervek részéről megfogalmazásra került, hogy az a vad és egyéb élőlények élőhelyeit szűkíti, mozgásukat akadályozza. Az új erdők telepítése és meglévők felújítása-felújulása ugyanakkor kerítés nélkül egyre kevésbé lehetséges. Az ellentmondásos helyzet megoldásához szükségessé vált olyan kölcsönösen előnyös szabályozás kialakítását megkezdeni, amely az erdők működőképességének megőrzése mellett teszi lehetővé a szükségtelenné vált létesítmények eltávolítását.

(x) Vizes élőhelyeken lévő erdő esetén a fokokat, időszakos vízfolyásokat keresztező kerítés esetén be kell szerezni a halászati hatóság engedélyét.

Indoklás:

Vizes élőhelyeken a fokokat, időszakos vízfolyásokat keresztező kerítés a mögötte felhalmozódó uszadékkal együtt jelentősen korlátozza a halaknak ívóhelyekre való ki- illetve onnan visszajutását, ezért vizes élőhelyeken lévő erdő estében javasoljuk a halászati hatóság engedélyének beszerzését is

(9) „...hozzájárulásával nyitható meg. Amennyiben az erdészeti út védett területeket vagy védett fajok élőhelyét is érinti, a természetvédelmi hatóság hozzájárulása is szükséges. ”

Indoklás:

Nemcsak a védett területeken van szükség a természetvédelmi hatóság hozzájárulására hiszen a védett, ritka fajok élőhelye nemcsak ezeket a területeket érinti. Az Evt. 10. §-ban említett létesítményeknek jelentős hatása lehet az élőhelyekre és az erdészeti hatóságnak nem minden esetben vannak az említett fajokra vonatkozó információik, ezért mindenképpen szükségesnek tarjuk a természetvédelmi hatóságok bevonását.

9.) 12. 13.,§ amely az Evt. 14. §-át módosítja.

Módosítási javaslatunk az alábbi:

(2) Az erdőgazdálkodó az erdőgazdálkodási tevékenysége keretében köteles gondoskodni:

a) az éves erdőgazdálkodási terv elkészítéséről - ha fennáll erdőfelújítási vagy más üzemterv által előírt kötelezettség, -

(3) Az áthúzottat javasoljuk törölni

a) Ha állami tulajdonban levő erdő esetében az erdőgazdálkodó az erdészeti hatóság felszólítása ellenére nem tesz eleget a törvény szerinti erdőgazdálkodási kötelezettségének, vagy nincs nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó, és ezáltal az erdő fennmaradása, vagy fejlődése veszélybe kerül az erdészeti hatóság erről a tulajdonosi jogokat gyakorló szervet értesíti.

Indoklás:

Aattól, hogy nincs nyilvántartásba véve az erdőgazdálkodó, még nem következik egyenesen, hogy az erdő fennmaradása vagy fejlődése veszélybe kerül, sőt ha nem gazdálkodik benne, akkor sem.

(3) b), „A tulajdonosnak – ha az erdővédelmi (pl. járvány) vagy más okból nem szükséges- joga van arra, hogy az erdejében – az erdő őrzésén kívül- ne folytasson más gazdálkodói tevékenységet és más erdőgazdálkodói tevékenységet, hanem az erdő természetes fejlődését hagyja szabadon érvényesülni. . Kivétel, ha ez az erdő állapotát és fennmaradását veszélyezteti (pl. tájidegen fajok elterjedése). A felújítási kötelezettségek alatt álló területre a magára hagyás nem alkalmazható. Erdőgazdálkodónak- nyilvántartásba vétel céljából- ebben az esetben is be kell jelentkezni az erdészeti hatóságnál.”

Indoklás:

A módosítási javaslatokból az tűnik, ki, hogy a gazdálkodóként való bejelentkezés hiánya az erdők romlásához vezet. Ez egyáltalán nem igaz általánosságban. Ha így volna, minden erdőrezervátum „leromlott” volna, ennek éppen ellenkezője az igaz. A természetszerű erdőkben az erdőre mint életközösségre nézve kifejezetten kedvező, ha magára hagyják. A járványveszély sem a természetszerű erdőkben, hanem főként az ültetvényszerű erdőkben léphet fel.

10.) A 13. § amely az Evt. 14. §-át módosítja, javasoljuk a 14. §-nak kiegészítését egy h) ponttal.

h.) Természeteshez közelálló, valamint természetszerű erdőben az erdőgazdálkodónak kiemelt feladata a jó ökológiai állapot megőrzése, valamint kialakítása. Az erdőgazdálkodás csak olyan módszerekkel folytatható, amelyek nincsenek negatív hatással az élőhelyre.

Indoklás:

A rendelkezésünkre álló kutatási eredmények alapján elmondhatjuk, **hogy a vágásos erdőgazdálkodás (elsősorban a tarvágás és a sematikus szemléletű nevelővágások) a biológiai sokféleség csökkenéséhez vezet.** Azt is köztudott, hogy a ritka erdőtársulásaink legtöbbje veszélyeztetett a jelenlegi gazdálkodás miatt. Ez indokolja, egy jelentős váltás

szükségességét. Olyan módszerek bevezetését kell támogatni amelyek alkalmazásával csökkenteni lehet az erdőben okozott ökológiai károkat és összeegyeztethető a gazdasági célokkal is.

11.) Evt. 15. § (1) az erdők rendeltetésével foglalkozik.

Javasoljuk az alábbi passzus beszúrását:

„Az erdő rendeltetése szerint:”

(3) Az állam az erdő rendeltetéseivel kapcsolódó előírások érvényesülésének elősegítése érdekében a külön jogszabályban meghatározott módon és feltételekkel támogatást nyújt.

12.) Az Evt 17§ (2) kiegészülne

„k) az erdő természetes folyamatainak érvényesülését, regenerációs képességének védelmét szolgáló erdő”

(4) k) (2.) bek. k.) pontja szerinti esetben a tulajdonos vagy gazdálkodó kezdeményezése alapján

13.) Az Evt. 17§ (3) d) módosítást javaslunk:

„d) a természetközeli erdei életközösség faji, genetikai, szerkezeti és dinamikai sokféleségének megőrzését, természetes fejlődésének kutatását szolgáló erdőrezervátum;

14.) A 16. § amely az Evt. 17. §-át módosítja, javasoljuk a 16. §-nak kiegészítését az (5) - tal.

(5) A Natura 2000 hálózat részét képező erdőterületek külön jogszabály által meghatározott védetségben részesülnek.

Indoklás:

A kormány előterjesztés, tervezett szövege fel sem veti a Natura 2000 erdők kérdéskörét. Annak ellenére, hogy a NATURA 2000 területek kezelését szabályozó jogszabály még nem jelent meg, elengedhetetlennek tartjuk ezen erdők kezelését megalapozó, Evt.-ben szereplő előírást.

15.) A tervezet 16.§ alatt az Evt. 17 §-ának módosítását tárgyalja, mely az erdők rendeltetésével foglalkozik. A (2) bekezdésben felsoroltakat kiegészítésre javasoljuk

Az alábbi szövegszerű javaslatot tesszük:

(Védőerdőnek minősül):

x) fokozottan védett növény és állatfaj megőrzését szolgáló, egyéb jogszabály szerint nem védett erdő

Ennek megfelelően kell módosítani az Evt. 17.§ (4) bekezdését, azaz az (x), bekezdésben szereplő kategóriához a természetvédelmi hatóság közreműködése szükséges

Indoklás:

A gyakorlati tapasztalatok szerint, ma nem védett területen, szinte semmilyen jogi lehetőség sincs arra, hogy az erdészeti munkák korlátozásával, amúgy védett fajokat megvédjünk. Hasonló a helyzet, a Natura 2000 területekkel is, hiszen ezek az EU két idevonatkozó irányelvében felsorolt élőhelyek, növény és állatfajok védelmét hivatottak szolgálni.

16.) Az Evt. 17 § (2) g) pontban felsoroltak közül a természetes és természetszerű (liget) erdőket tarra vágni tilos.

Indoklás:

Természetvédelmi törvény 16 § (5) értelmében: A vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait – a vizes élőhelyek védelme érdekében – meg kell őrizni.

17.) A rendeltetésekről szóló passzusban (Evt. 17. §) fontos lenne hogy megjelenjen egy olyan kategória, mely azt fejezi ki, hogy a gazdálkodó, illetve a tulajdonos nem kíván gazdálkodni az erdejével, csupán szeretné, hogy az erdejében a természetes folyamatok érvényesüljenek. Erre nehéz jó kifejezést találni: pl.: *rendeltetés nélküli erdő* a kivett műv. ág. mintájára, vagy a *folyamatos erdőborítást szolgáló erdő*. Ezt a tulajdonos vagy gazdálkodó kérésére lehetne megtenni, ha vállalja, hogy tulajdonosi, illetve gazdálkodói jogainak gyakorlásáig ez a döntése nem változtatható meg. Tehát ezzel nem lehetne kibújni bizonyos kötelezettségek alól, csak ha valaki örökre, illetve a tulajdonosi jogának gyakorlásáig vállalja hogy nem kíván élni haszonvételi jogaival.

18.) A tervezet 19. §-a foglalkozik az Evt. 22. §-ának megváltoztatásával.

Az **üzemmód kategóriák** bevezetése fontos előrelépés, de még fontosabb lenne, ha a kategóriák összekapcsolódnának a természetességi kategóriákkal és a különböző szabályozási előírásokkal. Szükségesnek tartjuk, hogy a kategóriákhoz **rövid definíció** is tartozzon. Különösen az átalakító és a **fatermelést nem szolgáló kategória** kifejtése lenne fontos. Az utóbbi kategóriának, véleményünk szerint, azt kellene jelentenie, hogyha a tulajdonos úgy dönt, nem folytat fakitermelést, akkor ezt megtehesse.

19.) A tervezet 18. § amely az Evt. 22. §-át módosítja, javasoljuk a paragrafust módosítani:

„Evt. 22. § Amennyiben - a gazdasági rendeltetés kivételével – **erdő rendeltetésének meghatározására**, illetőleg megváltoztatására közérdekből kerül sor, az erdőgazdálkodó az ebből eredő ténylegesen felmerült termelési többletköltségének és kárának megtérítésére – az állami erdő kivételével- jogosult, melynek biztosításáról a kezdeményező szerv a rendeltetés fennállása alatt köteles folyamatosan gondoskodni.”

És kiegészíteni:

„A védett állami erdőterületek esetén az állam hatékony szervezet működtetésével és költségvetési eszközök felhasználásával biztosítja az erdő védelmi rendeltetésének és társadalmi elvárásoknak megfelelő kezelését.”

Indoklás:

A paragrafusban különbséget kell tenni a **magán illetve állami erdők** között. Magán erdők esetében természetesen indokolt a paragrafusban említett kártérítés, azonban állami erdők esetében nem tartjuk ezt elfogadható megoldásnak. **Az állami erdőket elsősorban a társadalmi elvárásoknak megfelelően kell kezelni**, ezt a véleményezett kormány-előterjesztés szövege is többször megállapítja. Természetesen az állam támogathatja ezt különböző forrásokon keresztül, azzal azonban nem értünk egyet, hogy állami erdők kezelőinek fizessen a társadalom kártérítést. Javasoljuk, hogy az új megfogalmazásban szerepeljen a következő mondat:

20.) A tervezet 20. §-a az Evt. 23. §-át módosítja.

„Az erdők fenntarthatósága a tartamosság mellett a biológiai sokféleség megőrzését jelenti.”

Indoklás:

A tartamosság és az erdők esetében értelmezett fenntarthatóság nem azonos, ezért ne tegyük mögé zárójelben, mert az egyenlőséget jelent. A tartamosság a fatömeg tartamosságot jelenti (nem termelnek több fát a növedéknél), a fenntarthatóság ennél több, szigorúbb, magában foglalja a fatömeg tartamosságát és a biológiai sokféleség megőrzését is.

Megjegyzés: Az a.) szerepelő „hosszú táv”-út javasoljuk kivenni, mert nem tekinthető hosszú távnak erdők esetében.

21.) A 20. § amely az Evt. 23. §-át módosítja, javasoljuk a 23. §, (5) való kiegészítését:

(5) A felelős miniszter, e törvény életbelépése után 90 napon belül, a hatályos hazai jogszabályok és nemzetközi egyezmények előírásait figyelembe véve, útmutatót készít az erdőgazdálkodóknak, erdészeti tervezést végző valamint erdészeti hatósági feladatokat ellátó intézmények számára a társadalmi részvétel valamint erdészeti adatokhoz való hozzáférés biztosítására.

Indoklás:

Jelenleg civil szervezeteknek, önkormányzatoknak alig van lehetőségük a tevékenységi körzetükre vonatkozó erdészeti kérdéseket illető döntéshozásban részt venni. Az erdészeti hatóságok sok esetben figyelmen kívül hagyják a vonatkozó hazai jogszabályok valamint nemzetközi egyezmények előírásait. A WWF több példát is dokumentálni tud ilyen ügyekben.

22.) A tervezet 21. §-a foglalkozik az Evt. 24. §-ának módosításával, mely a körzeti erdőtervről szól.

Ezek a tervek, meghatározzák egy adott területen a környezet állapotát, a térségben élők életminőségét. Ezért ezeket a terveket is be kell emelni abba a körbe, ahol környezeti és társadalmi szempontból is megméretnek. E jogok érvényesítésére több az EU csatlakozással összefüggő jogszabály látott napvilágot. Fontos lenne, hogy az adott térségben működő az erdők ügyével alapszabályuk szerint foglalkozó, vagy egyéb módon érintett civil szervezetek, részt vehessenek a terv készítésével összefüggő egyeztetési folyamatokban.

Javasoljuk, a következő passzusok beszűrésát:

(x) A körzeti erdőterv adatai közérdekű adatnak minősülnek. Az adatszolgáltatással kapcsolatos részletes szabályokat a Miniszter rendeletben állapítja meg.

(y) A körzeti erdőterv készítésével összefüggő egyeztetési folyamatba ügyfélként be kell vonni azokat a társadalmi szervezeteket, akik (ügyfélként) bejelentkeznek. Ezzel a joggal azok a szervezetek élhetnek, melyeknek működési területe az adott térségre kiterjed és tevékenységi körük erdők ügyével, kapcsolatba hozható a környezet- vagy természetvédelemmel alapszabályuk szerint foglalkoznak, (alapszabályuk szerinti tevékenységük: érdekképviselés, környezetvédelem, természetvédelem, állatvédelem, természetjárás, ismeretterjesztés, túrizmus, stb.).

Indoklás:

A bevezetésben idézett az adatok nyilvánosságáról és hozzáférhetőségéről és a társadalmi részvétel lehetőségéről is szóló **Aarhusi Egyezmény (kihirdetve: 2001. évi LXXXI. törvénnyel). 4., 5. és 6. cikke**, valamint az egyezmény végrehajtásáról született két EU irányelv („Nyilvánosságnak a környezeti információkhoz való hozzáféréséről” szóló 2003/4/EK Irányelv és a „A nyilvánosságnak a döntéshozatalban való részvételének szabályai”; az Egyezmény 6. Cikke, "végrehajtása" az 2003/35/EK sz. Irányelv) a körzeti erdőtervek adatai (erdőrészlet szinten) legyenek bárki számára hozzáférhetőek, hasonlóan a földhivatali adatokhoz. A földhivatalok adataira vonatkozó szabályok éljenek itt is, azaz hasonlóan szabályozzák az adatszolgáltatás költségeit. Fontos lenne, hogy a közhasznú társadalmi szervezetek, állami intézmények, önkormányzatok ingyenesen juthassanak hozzá az adatokhoz. Ne kelljen a tulajdonos hozzájárulása az adatszolgáltatáshoz.

z) A körzeti erdőtervezés során erdőrészletenként meg kell határozni az erdőtermészetességi mutatót. Ez a mutató a faállomány összetételén alapuló természetességi kategóriákra épül. Meghatározásánál a faállományt, a cserjeszintet, a lágyszárúsíntet, a holtfa mennyiségét és minőségét, illetve a vadállományt, ill vadkárt kell figyelembe venni. A természetességi mutató meghatározásának szabályait a Miniszter rendeletben állapítja meg. E mutató alapján kell értékelni az erdőgazdálkodás fenntarthatóságát (tartamosság+biológiai sokféleség).

Indoklás:

Az erdőtermészetességi kategóriáknál azt javasoltuk, hogy a faállomány néhány tulajdonságára épüljenek a kategóriák, mert kevesebb, de egyértelműbben megfogalmazott főként a fafajösszetételre épülő kategória jobban alkalmazható. Javaslatainkat azzal a megjegyzéssel, fogalmaztuk meg, hogy ezeknek a fafajösszetételre épülő kategóriáknak a további finomítására több szempontú struktúrálására egy erdőtermészetességi mutató bevezetését javasoljuk, melyet az erdőrészlet leírásakor kell megadni. Ez több erdőtervezési cikluson keresztül alkalmazva alkalmas arra, hogy a gazdálkodási tevékenységet értékelje az erdei életközösségekre gyakorolt hatása szerint.

Az elmúlt években zajlott **Magyarország flóra és élőhelytérképezési programja**. Ehhez kapcsolódott az országos erdőtermészetességi vizsgálat is. A programban szinte minden olyan tudományos bázis, egyetem, főiskola részt vett, mely a témával kapcsolatosan kutatásokat végez. Több tucat szakember dolgozott a programban, összehangoltan, egységes elveket, és módszereket alkalmazva. Magyarországon még nem volt hasonló jelentőségű program. A program során számos, korábban eltérő módon használt fogalom, kategória tisztázódott. Országos lefedettségű, szisztematikus vizsgálatokon alapuló adatbázis épült ki. Az

erdőtörvény több passzusához kapcsolható lenne ennek a munkának a felhasználása, alkalmazása. (Országos Erdőállomány Adattár, Körzeti erdőtervek)

23.) A tervezet 22.§ alatt az Evt. 25. §-ának módosításait tartalmazza és a körzeti erdőterv tartalmára ad iránymutatást.

Ez a passzus fontos lenne, ha nem lenne ennyire általános és langyos. Úgy gondoljuk, hogy itt kellene összekapcsolni, a természetességi kategóriákat, az üzemmódokkal, erdőfelújítási módszerekkel, illetve az őshonos, nem őshonos inváziós fafajok fogalmait (ha lenne mögötte konkrét felsorolás) az erdőfelújítás és erdőtelepítés dolgaival. Mégpedig sokkal határozottabban és egyértelműbben, kizárólag a termőhelyi lehetőségekre tekintettel.

A következő bekezdések beszúrását javasoljuk:

x) Természeteshez közelálló, természetszerű, származék, és átmeneti erdők mesterséges felújításának tervezésekor – nem őshonos (idegenhonos) fafajok felújításban való szerepeltetése nem megengedett.

y) Mesterséges erdőfelújítás tervezésekor agresszíven terjedő idegenhonos fafaj csak azon az erdőterületen tervezhető, ahol az adott fafaj korábban már állományszerűen előfordult.

z) Az erdőnevelési feladatok meghatározásánál gondoskodni kell a természetes elegyfajok és a változatos faállományszerkezet megőrzéséről.

Indoklás:

A körzeti erdőterv készítése kapcsán feltétlenül szükséges lenne a törvény szövegének módosítása, ugyanis jelenleg a törvény az erdőtervre bízta (s két lehetséges változatban), hogy milyen fafajjal történhet mesterséges erdőfelújítás:

Az őshonos fafajú mesterséges erdőfelújítások tervezése mellett, az erdőgazdálkodó „szabadabb mozgására” hivatkozva második változatként gyakran beterveznek valamilyen idegenhonos fafajú – például akác – erdősítést is. Az éves terv engedélyezése során azonban már nincsen mód megtagadni e második változat végrehajtását. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az esetek zömében az idegenhonos fafajú felújítás fog megvalósulni, hiszen ez kényelmesebb, olcsóbb. Így a fafaj megválasztás gyakorlatilag nem szakmai, hanem kényelmi szempontok szerint történik.

Olyan módosítást javaslunk, mely szakmai alapon kizárja idegenhonos fafajok természetszerű, őshonos erdő helyére történő behurcolását.

24.) A 22. § Az Evt. 25. §-át módosítja:

/(2) A körzeti erdőterv készítése során/

„a) törekedni kell a folyamatos erdőborítást biztosító, szálaló, illetve átalakító üzemmód elterjesztésére, az erdőfelújítási feladatok meghatározásánál előnyben kell részesíteni a természetes (őshonos) és természetközeli erdőtársulások megőrzését és visszaállítását”;

A „törekedni kell” és „előnyben kell részesíteni” a gyakorlatban semmilyen változtatást nem jelent. Továbbá a jelenlegi ezirányú változásokat bármikor megfordíthatóvá teszi: „törekedtünk rá láthattatok, de nem ment” típusú érvelés

„b) az erdőnevelési feladatok meghatározásánál és végrehajtásánál biztosítani kell a természetes elegyfajok megőrzését”

Nem csak a feladatok meghatározásánál, hanem a végrehajtásnál is gondoskodni kell erről. A mondat ebben a formában szintén nem jelent gyakorlati változtatást. A módosítás ebben a formában csupán az erdőgazdálkodás még „természetközeli” látszatát kelti a köztudatban.

25.) A tervezet 22. §-a az Evt. 25. §-át módosítja, javasoljuk a 25. §, (2), a.) –nak a módosítását:

Javasoljuk az alábbiakat:

„a.) a természetes , és természetszerű, erdőkben tarvágás csak kivételes esetekben, védett területen semmilyen körülmények között sem alkalmazható Erdőfelújítási feladatok meghatározásánál erdő termőhelyen csak kivételes esetekben használhatóak tájidegen illetve idegenhonos fafajok, védett erdőkben nem alkalmazhatók. A termőhelynek megfelelő őshonos erdőtársulások megőrzéséhez és visszaállításához szükséges feladatokat meg kell határozni a körzeti erdőterv készítése során.”

Indoklás:

Az eddigi tapasztalatok alapján a jogszabályban eddig is szereplő „előnyben kell részesíteni” szinte egyáltalán nem jelenített semmiféle korlátozást, ami a tájidegen és idegenhonos fajok használatát illeti. Szükségesnek tartjuk a konkrétabb megfogalmazást. Védelmi rendeltetés esetében nincs indokolt és nem lehet kivételes eset sem. Ott rendeltetésénél fogva a „folyamatos erdőborítást nem biztosító üzemmódok” értelmüket veszti, ezen erdők funkciója éppen a fák megléte, azaz védelmi rendeltetésű estében ilyen nem lehet. Ezen belül a „védett erdőben” a „kivételes esetekben használhatóak tájidegen illetve idegenhonos fafajok.” vesztí értelmét, azaz védett erdőben nem használhatóktájidegen illetve idegenhonos fafajok.

26.)A 25. § (3) -át, javasoljuk módosítani

(3) A körzeti erdőterv készítése során biztosítani kell, hogy a körzetben érintett erdőgazdálkodók, önkormányzatok, társadalmi szervezetek és más érdekelt felek a tervben foglaltakat még annak kiadása előtt megismerhessék, és ahhoz javaslatot tehessenek. A körzeti erdőtervet az említett felek javaslatainak figyelembevételével - ha azok az e törvényben meghatározott célokat és előírásokat nem sértik - kell elkészíteni.

27.)Az Evt. 27 §. b.) javasoljuk a bh.) és bi.) kiegészíteni:

(Az üzemterv tartalmazza):

x.) amennyiben az erdőrészletben védett illetve ritka állat vagy növényfajok találhatóak, az esetleges gazdálkodási korlátozásokat. Ugyanez vonatkozik a NATURA 2000 hálózat részét képező erdőrészletekre is.

y.) külön rendeletben meghatározott természetességi értéket.

Indoklás:

a jelenlegi üzemtervezési leltározás és tervezés nem teszi lehetővé a védett és ritka állat illetve növényfajok kérdéskörének megfelelő kezelését. Szükség van ugyanakkor egy olyan

természetességi érték, index bevezetésére, amelyet minden üzemtervezéskor becsülni lehet. Ezzel nyomon lehetne követni az erdő és vadgazdálkodás által kifejtett hatást

28.) A 28. § ban az üzemtervtől eltérni ... a gazdálkodási viszonyokban beállt változás esetén ne lehessen. A módosítási kérelmet a körzeti erdőtervezés szabályai szerint kell elbírálni.

29.).A tervezet 26. § az Evt. 29. §-ának módosítására

„(5) Az erdészeti hatóság által az éves erdőgazdálkodási terv jóváhagyása ügyében hozott közigazgatási határozatok fellebbezéssel nem támadott rendelkezései tekintetében beáll a jogerő, ha a döntés egyes rendelkezései ellen nyújtottak csak be fellebbezést, és az ügy jellegéből adódóan a fellebbezés elbírálása nem hat ki a fellebbezéssel meg nem támadott rendelkezésekre.”

A fenti passzust javasoljuk törölni

Indoklás:

A közigazgatási eljárási rendet a KET szabályozza, ha annak megfelel, akkor azért, ha nem, akkor azért nincs itt helye.

30.)A tervezet 26.§ alatt az Evt. 29.§-ának módosításáról ír, mely az erdőgazdálkodó kötelezettségeiről ír.

Az alábbi passzussal javasoljuk kiegészíteni a tervezetet:

(x) Amennyiben a tulajdonos, illetve a gazdálkodó nem kíván haszonvételekkel élni, és azt az erdőterv készítésekor, a rendeltetés, illetve az üzem mód kategóriáinak bejegyzésekor érvényesítette, vagy nyilatkozatban vállalja, nem köteles éves erdőgazdálkodási tervet készíteni.

Indoklás:

Korábban már kifejtettük, hogy fontos, hogy a törvény egyértelműen adjon arra lehetőséget, hogy a tulajdonos, ill. a gazdálkodó dönthessen úgy, hogy nem kíván gazdálkodni, haszonvételekkel élni. Ezért gazdálkodási tervet is felesleges készítenie.

31) .A 27. § amely az Evt. 31. §-át módosítja, javasoljuk a paragrafus kiegészítését (5):

Javasoljuk az alábbi passzus beszúrását:

(x) Az Adattár minden adata közérdekű adat, nyilvános, bárki számára hozzáférhető, és a szolgáltatás igénybevételének szabályait a Miniszter rendeletben határozza meg.

Indoklás:

A bevezetésben idézett az adatok nyilvánosságáról és hozzáférhetőségéről és a társadalmi részvétel lehetőségéről szóló **Aarhusi Egyezmény** (kihirdetve: 2001. évi LXXXI. törvénnyel). 4., 5. cikke, valamint az egyezmény végrehajtásáról született két EU irányelv. („Nyilvánosságnak a környezeti információkhoz való hozzáféréséről” szóló **2003/4/EK Irányelv**. És a „A nyilvánosságnak a döntéshozatalban való részvételének szabályai”-t az **Egyezmény 6. cikke**, "végrehajtása" az **2003/35/EK sz. Irányelv**) alapján ki kell mondani, hogy az adattár minden adata nyilvános, bárki számára hozzáférhető. Úgy gondoljuk, hogy ha a földhivatalok adatai nyilvánosak akkor az Adattár adatainak is jár ez a státusz. **Az adatok (erdőrészletszinten) legyenek bárki számára hozzáférhetőek**, hasonlóan a földhivatali adatokhoz. A földhivatalok adataira vonatkozó szabályok éljenek itt is, azaz hasonlóan szabályozzák az adatszolgáltatás költségeit. Fontos lenne, hogy a közhasznú civil szervezetek, állami intézmények, önkormányzatok ingyenesen juthassanak hozzá az adatokhoz. Ne kelljen a tulajdonos hozzájárulása az adatszolgáltatáshoz.

32.)Az Evt. 34. §, (2) javasoljuk kiegészíteni:

„(2)...fásítások létesítéséhez, a hosszú távú társadalmi érdekek fokozott érvényesülését elősegítendő, külön jogszabályban...”

Indoklás:

A jelenleg érvényben levő erdőtelepítési támogatások nem minden esetben szolgálják a társadalmi érdekeket. Gyors növekedésű, idegenhonos fafajok telepítése sok esetben komoly természetvédelmi károkhoz és költségekhez vezet, ennek ellenére erdőtelepítési támogatásokban részesülnek.

33.) A 29.§ alatt foglalkozik az Evt. 35. §-ának kiegészítésével.

E paragrafusba javasolja az agresszíven terjedő idegenhonos fajokkal való erdősítés tilalmát, ám ez olyan módon van megfogalmazva, hogy rögtön meg is adja a szöveg a kiskaput. Konkrétan és határozottan meg kellene tiltani, azoknak az invázióra hajlamos fajoknak a telepítését és azoknak a nemesített fajoknak/fajtáknak a telepítését is, melyek spontán kereszteződéssel veszélyeztetik az őshonos állományokat. Ezen a helyen is össze kellene kapcsolni a szabályozásban az erdőtermészetességi és az őshonos/nem őshonos kategóriákat.

Szövegszerű javaslatunk a következő:

(x) Nem őshonos fafajjal történő erdőtelepítés csak akkor engedélyezhető, ha az adott területen őshonos fafajjal való erdősítés termőhelyi okok miatt nem végezhető.

(y) A termőhelynek megfelelő őshonos fafajokból álló erdő (természetes, természetszerű erdők) 200 m-es környezetében nem végezhető olyan fafajú erdőtelepítés, mely fafaj magról vagy sarjról történő spontán terjedésével, spontán kereszteződések megvalósulásával, az őshonos fafajú állomány hosszabb távú megőrzését, vagy annak későbbi természetes felújítását hátráltatja.

Indoklás:

Az Evt. 35.§ (1) bekezdése szerint a szakszerűség érdekében csak jóváhagyott telepítési tervdokumentáció alapján végezhető erdőtelepítés. Ugyanezen § (2) bekezdése az őshonosság és természetközelség érdekében tesz ugyan lépéseket, de ennek **megfogalmazása annyira**

óvatos, hogy gyakorlatilag szabad mozgást enged a fafajmegválasztásban. Szükségesnek tartjuk e bekezdés pontosítását.

34.) Az Evt. 35. §, (2) bekezdését javasoljuk módosítani:

„...a telepítési-kivitelezési terv készítésénél őshonos fafajokat *kell alkalmazni és a természetközeli állományok létrehozását támogatni kell.*”

35.) Az Evt. 35. §, (6)-ét javasoljuk kiegészíteni az alábbiakkal:

Az erdőtelepítés-kivitelezési terv jóváhagyásánál minden esetben figyelmel kell lenni, hogy az erdőtelepítés fokozottan védett állat- és növényfajok élőhelyére ne gyakoroljon kedvezőtlen hatást. (Ha ennek lehetősége felmerül védett és Natura 2000 területen kívül is szükséges a természetvédelmi szakhatóság bevonása az eljárásba.)

Indoklás:

Az erdőtelepítések gyakorlata során elsősorban síkvidéki területeken jelentős problémát okozhat pusztai állat- és növényfajok állománya számára a tájszerkezetet átalakító erdőtelepítés. Mivel az erdőtelepítés a Evt. 34. § (1) szerint "Erdei faállomány korábban más művelési ágú ingatlanon való telepítése (a továbbiakban: erdőtelepítés), valamint a fásítás telepítése az ország környezeti állapotának javítását, a természeti értékek és a táj, a termőföld, a vizek és az egyes emberi létesítmények védelmét, a természeti erőforrások bővítését, valamint a telepítők gazdasági érdekeit szolgálja" kiemelten védelmi célú melynek egyik célja a természeti értékek megőrzése, ezért elkerülendő minden ennek ellentmondó telepítés kivitelezése.

36.) A tervezet 30. §-a az Evt. 37. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

(2) Az erdészeti hatóság a fásítás telepítését feltételhez kötheti, megtilthatja, illetve a bejelentés nélkül, vagy tiltás ellenére létesített fásítás felszámolását elrendelheti.”

Akkor tiltja vagy nem? Milyen indokkal tilthatja meg? Ezt tartalmazni kellene a törvénynek vagy a Vhr-nek.

37.) A tervezet 32. §-a az Evt. 39. §-át módosítja.

Javasoljuk, hogy a következő (4) bekezdéssel egészüljön ki:

„(4) Amennyiben az erdőtelepítés a befejezetté nyilvánítás előtt, vagy a befejezést követő öt éven belül bármilyen okból meghiúsul, az erdőgazdálkodó a telepítést nem folytatja és ez által a telepítéssel érintett terület nem minősül erdőterületnek, a területet fásításként, az erdészeti hatóság a talajvédelmi hatóság hozzájárulásával engedélyezheti. Ez esetben az erdőművelési ágnek az ingatlan- nyilvántartásban való megváltoztatása nem minősül a 65. § b) pontja szerinti mezőgazdasági művelésbe vonásnak. Ez a rendelkezés nem alkalmazható a 72.§ (2) bekezdése szerint csereerdősítésként létesült erdőtelepítésekre.

Indoklás:

Az erdőterületek megőrzése, ill. növelése szigorúbb rendelkezéseket kíván. A vezetői összefoglalóban is deklarált cél érdekében egyértelművé kell tenni, hogy a terület továbbra is erdőterület kell, hogy maradjon, annak ellenére, hogy az adott telepítés sikertelen volt. Különösen igaz ez a csereerdősítésekre, melyek ténylegesen az erdőterület csökkenését hivatottak megakadályozni.

38.) A tervezet 33. §-a az Evt. 41. §-ával foglalkozik.

Javasoljuk az alábbi változtatást

A következő (3)-(5) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (3)-(4) bekezdés számozása (6)-(7) bekezdésre változik. A változó bekezdésekre utaló számozásban elírás történt, a fogalmazás sem jó. Eszerint kieshet a jelenleg hatályos (5) bekezdés, ami a Tv-i. hatóság szakhatósági jogkörét biztosítja.

„(3) Ahol a termőhelynek megfelelő őshonos fafajok magról történő természetes felújításának feltételei adottak, azt kell alkalmazni. A termőhelynek megfelelő őshonos fafajokból álló erdővel 200 m-en belül határos erdőterületen agresszíven terjedő idegenhonos fafajokkal mesterséges erdősítést nem szabad végezni, és a sarjra történő erdőfelújítást is kerülni kell.

(5) A véghasználat befejezését követően, továbbá ha az erdő faállománya összefüggően ötezer négyzetmétert meghaladó területen bármilyen okból kipusztult, vagy kitermelésre került, illetve a faanyagtermelést szolgáló erdőrésztben a fák koronavetülete által fedett terület hatvan százalék alá csökken, az erdőgazdálkodónak az erdőfelújítást két éven belül meg kell kezdenie és azt a miniszter által rendeletben meghatározott határidőre be kell fejeznie.”

Ez a pont jelenleg is hatályos, de: Vhr. 3. § (1) Erdőnek kell tekinteni azt a tv. 5. §-ában meghatározott feltételeknek megfelelő életközösséget:

- a) melynek faállományát ötven százalékot meghaladó mértékben az 1. számú mellékletben felsorolt fafajok (a továbbiakban: erdei fafajok) vagy azok természetes hibridjei alkotják, és a faállomány a talajt ötven százalékot meghaladó mértékben fedi, valamint**
- b) amely a talajt legalább harmincszázalékos mértékben takaró, erdei fafajokból vagy azok természetes hibridjeiből és cserjékből áll, és a legfontosabb szerepe a talaj és a természetes élővilág védelme.**

Ez a 30 ill. 50 %-os fedettséggel az Evt. hatálya alá kerülő területeken a rendeltetések egy szintre emelésével egyidejűleg (tekintve, hogy a védett erdő rendeltetés mellé túlnyomórészt a gazdasági rendeltetésű faanyagtermelést szolgáló erdő kerül, tehát a továbbiakban a védett erdőkre is kapnia kell faanyag termelési célú támogatást), gyakorlatilag azt jelenti, hogy valójában mindenhol a hatvan százalékos fedettség az előírás.

A természetes módon beerdősült területeknél, illetve számos védett erdőben a természetes folyamatok eredményeként, vagy részeként jelenleg is fennáll ekkora (fél hektáros) területi, fedettségi hiány, azaz a rendelkezés teljes körű felhatalmazást, sőt kötelezést jelent az azonnali és azt követően (bármely más területen is) a folyamatos beavatkozásra.

A mondat a rendeltetések egy szintre kerülésével és az ezzel együttes a támogatást módosító rendelkezéssel együtt a természetes folyamatok érvényesülésének lehetőségének végleges eltörlését jelenti az összes erdőben.

39.) A tervezet 33. §-a foglalkozik az Evt. 41. § módosításával, mely cikkely az erdők felújításával foglalkozik.

Ennek a paragrafusnak a pontos, egyértelmű, megfogalmazásai úgy véljük, nagy jelentőségűek az őshonos fafajokból álló természetes és természet szerű erdők megőrzésében és fenntartásában. Ez a cikkely is tipikusan az a hely, ahol a természetességi kategóriákat, az őshonos/nem őshonos listát és az alkalmazandó módszereket össze kell kapcsolni. Fontos, hogy az előírások ne hagyjanak kiskapukat. Határozott és egyértelmű szabályozásra van szükség. A „törekedni kell” és a „lehetőség szerint” típusú nagyon engedékeny megfogalmazásokat kerülni kell.

Szövegszerű javaslataink a következők:

x) Az erdőfelújítások során a termőhelynek megfelelő őshonos fafajok alkalmazását és a természetes felújítást kell előtérbe helyezni.

y) Ahol a termőhelynek megfelelő őshonos fafajok magról történő természetes felújításának feltételei adottak, azt kell alkalmazni.

v) Főként őshonos fafajokból álló (természeteshez közel álló, természet szerű és származék erdők) állományok mesterséges felújítása során idegenhonos fafajok csak akkor alkalmazhatók, ha az őshonos fajok alkalmazását termőhelyi ok kizárja.

z) Legalább 50%-ban őshonos fafajokból álló állományhoz 200 m-nél közelebb fekvő erdőterületen nem végezhető olyan fafajú erdőfelújítás, mely fafaj magról vagy sarjról történő spontán terjedésével, spontán kereszteződések megvalósulásával az őshonos fafajú állomány hosszabb távú megőrzését és az állomány x) pontban meghatározott módon történő későbbi felújítását hátráltatja.

zs) Mesterséges erdőfelújítás esetén csak a körzeti erdőtervben előírt fafajú, és a külön jogszabályban meghatározott minőségű szaporítóanyagot szabad felhasználni. Szaporítóanyag számozási körzeten vagy nagytájon kívüli történő felhasználása a géneráció veszélye miatt nem engedélyezhető.

Indoklás:

Az Evt. erdőfelújításról szóló része védi a termőhelynek megfelelő őshonos fafajokból álló erdőket, de ezek fenntartása érdekében **csak egy szűk területen korlátozza a végezhető műveletet**, és a természetes felújítást írja elő, minden arra lehetséges helyen. Ha a természetes felújítás valamilyen okból nem kivitelezhető, akkor gyakorlatilag bármilyen fafaj ültethető, tekintet nélkül az adott termőhelyre és az adott erdőterület környezetére. Pedig egy adott erdőterület fafajmegválasztása annak tágabb környezetére is kihatással van. A telepítéshez hasonlóan (azzal egyező okból) a felújítás esetén is szükség van védőtávolságra, és a szabályozás egzaktabb megfogalmazására az agresszíven terjedő idegenhonos fafajok terjedésének korlátozására érdekében.

40.) A tervezet 36.§-a az Evt. 44. §-ával foglalkozik

Javaslatunk:

(4) Erdőszerkezet átalakításnak minősül:

a) faültetvényből, származék, vagy természet szerű erdő,

b) kulturerdőből származék, vagy természet szerű erdő,

c) átmeneti erdőből származék, vagy természet szerű erdő

**d) származék erdőből természetszerű erdő,
e) bármely (elsősorban természetszerű) erdőből természetes erdő létrehozása.”**

Indoklás:

A törvényjavaslat 5 §-ban megfogalmazottnak megfelelően szükséges a javasolt meghatározásokat (fogalmakat) használni

Új javaslat:

(5) Erdőszerkezet átalakításnak minősül a nem erdő művelési ágban nyilvántartott földrészlet természetes beerdősülése, vagy beerdősítése is természetszerű (vagy természetes) erdő kialakulása esetén. A földrészlet tulajdonosa, a (2) pontban meghatározott állami támogatást vehet igénybe, amennyiben kezdeményezi a földrészlet erdő művelési ágba vonását, és azt bejelenti az erdészeti hatóságnál.

Indoklás:

A szántó, gyepek, kivett művelési ágban nyilvántartott földrészlet természetes beerdősülése, vagy beerdősítése eddig nem kapott kellő figyelmet. Ha a tulajdonosi szándék természetszerű, vagy természetes erdő kialakítása, és a tulajdonos vállalja a művelési ág megváltoztatását, akkor ebben az esetben is elérhetővé tenni a szerkezetalakításra igénybe vehető támogatásokat.

41.) A 34. § amely az Evt. 44. §-át módosítja, javasoljuk az (1)-t módosítását, jelen javaslat 13. valamint 17. pontja szerint, fontosnak tarjuk ugyanakkor a (4) módosítását az általunk javasolt kategóriák szerint.

Az Evt. 44 §. (1) a megfelelő állapotú erdő kialakításáról, „gondoskodni kell”, ehhez képest a jelenlegi javaslat a „ törekedni kell” kifejezést használja ami inkább gyengíti ennek az előírásnak a hatékonyságát.

Javasoljuk a következő megfogalmazást:

„... a megfelelő állapotú erdő kialakítását meg kell valósítani. ” Javasoljuk továbbá a (4) bekezdés átfogalmazását.

42.) Az Evt 45. § Az erdőt veszélyeztető és a faanyag értékét csökkentő károsító hatásokról szól,

A (3) bekezdés Az erdővédelmi mérő- és megfigyelő rendszer feladatairól szól:

A (3) bekezdését javasoljuk kiegészíteni az f.) ponttal:

((3) Az erdővédelmi mérő- és megfigyelő rendszer feladata)

f.) a vadállomány károsítását felmérni és nyomon követni.

Indoklás:

A nagyvadállomány létszáma, az általa okozott kártétel régóta akut problémája a hazai erdőgazdálkodásnak. Ennek szisztematikus mérése úgy gondoljuk ma már elengedhetetlen. Javaslatunk lényege, hogy az EVH hálózathoz kapcsolódóan, vagy ahhoz hasonlóan monitoring rendszert kellene létrehozni (bizonyos hálózatban bekerített területek (5X5 m vagy 10X10m), mely alkalmas arra, hogy megmutassa, hogy az adott térségben az erdő eltartó/tűrő képességéhez képest mekkora a nagyvadállomány nagysága. Hasonló mérőhálózat és az arra épülő vadgazdálkodás jól működik Nyugat Európai magánbirtokokon is (pl.: Burgenlandban az Eszterházy erdőbirtokon), ahol ezt a mérőrendszert a gazdálkodó saját jól felfogott érdekében működteti.

43.). Az Evt. 49 § a vadkár kérdésével foglalkozik

A (4) bekezdést javasoljuk kiegészíteni:

„... élőhelyének védelmére. A vadállomány károsítása elleni védekezés költségeit a területen illetékes vadgazdálkodó terhére kell elvégezni.”

44.) EVT 49. § a vadkár kérdésével foglalkozik.

Javasoljuk a (5)-el kiegészíteni:

(5) „Az erdőgazdálkodó köteles az erdészeti hatóságnak a vadkárt jelenteni, amennyiben az erdőgazdálkodó ezt a kötelezettséget elmulasztja az erdészeti hatóság erdőgazdálkodási bírságot szab ki.”

Indoklás:

A vadkérdés a hazai erdőgazdálkodás egyik sarkalatos problémája. Bármilyen erőfeszítés a természetközeli erdőkezelés irányába értelmetlen ha ez ellen nem lép fel erélyesen az erdész, természetvédő szakma. A tavalyi évben mindössze 20 000 ha-on jelentettek vadkárt, tehát az erdőgazdálkodók elmulasztják ezt a kötelezettségüket ami jelenleg semmiféle következménnyel nem jár.

45.)A tervezet 36. § az Evt. 52. §-a módosítására:

(5) Az (1)-(3) bekezdésben foglaltak be nem tartása miatt az erdő talajában keletkezett kár megszüntetéséről, a sérülésekben keletkező vízmosások kialakulásának, bevágódásának megakadályozásáról az erdőgazdálkodó haladéktalanul köteles gondoskodni. Az erdőgazdálkodó az (1) bekezdésben foglaltak szerint minden esetben köteles a helyreállításról gondoskodni, a (2)-(3) bekezdések szerinti esetben pedig csak akkor, ha a kár neki felróható okból következett be

Indoklás:

Növekvő figyelmet kell fordítani a talaj sérüléseinek helyreállítására ott, ahol a csapadék meggyorsítja az eróziót.

46.) Az Evt. 54. §-(3) az alábbiak szerint javasoljuk módosítani:

„(3) A vágástéri hulladék égetése tilos. Tűz, vagy fertőzésveszély esetén - előzetes bejelentés után - az erdőgazdálkodó által arra kijelölt területeken és csak abban az esetben megengedett, ha a tűz az újulatot és a környezetében lévő erdőt, az erdön kívüli területek élővilágát, valamint a természeti képződményeket és egyéb műtárgyakat nem veszélyezteti.”

Indoklás:

A vágástéri holt faanyag megőrzése is nagyobb figyelmet érdemel, indokolatlan elégetését meg kell előzni minden olyan esetben, ahol erre lehetőség van, mert ez is az erdők természetességét növeli és segíti a tápanyagok megőrzését.

47.) A tervezet 37. § alatt az Evt. 59.§-ával foglalkozik, mely passzust az erdei életközösségek biológiai sokféleségének megtartása szempontjából igen jelentősnek tartjuk, de további kiegészítéseket javasolunk.

Szövegszerű javaslatunk az alábbi:

„(5) Az erdei életközösség védett fajai fennmaradásának és fejlődésének biztosítása érdekében az erdészeti hatóság - a természetvédelmi hatóság megkeresése alapján vagy önállóan - korlátozhatja, vagy megtilthatja az erdőterületen:
- egyes fák, facsoportok kitermelését,
- vízfolyásokat kísérő, lápok, mocsarakat szegélyező erdők tarvágását, végvágását
- az elhalt, fekvő fa és gally gyűjtését,
- egyes kisebb, amúgy nem védett területeken, mindenféle erdészeti (közelítés, szállítás, stb) és egyéb (pl. vadászat), tevékenység végzését”

Indoklás:

A nem védett területen élő erdei életközösségek védett és fokozottan védett növény- és állatfajok (pl.: madarak fészkelőhelye, védett növényfajok jelentős összefüggő állományai, stb.) megóvása régóta akut konfliktusa az erdőgazdálkodás és a természetvédelem művelőinek. A javasolt cikkely lényegében a természetvédelmi törvényben deklarált elvek és célok megvalósíthatóságát tenné lehetővé.

A holt faanyag megőrzését a hatóság kötelezheti a természetvédelmi hatóság külön megkeresése nélkül is, hiszen ez nagyban növeli az erdők természetességét.

48.) A tervezet 37. § amely az Evt. 59. § egészíti ki, javasoljuk a (6) bekezdés módosítását:

- a) „Az erdei életközösségek védett és ritka fajainak fennmaradása valamint az erdők, károsítók és káros természeti hatások elleni védekező képességének növelése érdekében - az ültetvényszerű és ültetvény-erdők kivételével – az erdőgazdálkodó köteles az álló fatömeg legalább 5-8 %-át, álló és fekvő holtfaként megőrizni. ”**
b) „Erdőszegélyek kitermelése, levágása, égetése tilos”

Indoklás:

A védett illetve ritka állat illetve növényfajok megőrzéshez nemcsak a védett területeken van szükség bizonyos lépések megtételére, hanem a gazdasági céllal kezelt erdőkben is. Kutatások

azt bizonyítják, hogy ha a holtfa mennyiség eléri az álló fatömeg 5-8%-át a biológiai sokféleség hirtelen megnő. Amennyiben az előírás az eredeti formában lesz elfogadva, gyakorlatilag eredménytelen lesz.

49.) Az Evt. 61. §-át a következő (6) bekezdéssel javasoljuk kiegészíteni:

(6) Az erdő természetességének javítása, fenntartása és védelme érdekében az erdészeti hatóság indokolt esetben a fakitermelés végrehajtását feltételekhez kötheti.

Indoklás:

Az erdők természetességének védelme érdekében a hatóságnak nagyobb mozgásteret kell engedni, olyan mértékben, amely indokolt esetben még végvágás esetén is elfogadható kompromisszumot jelenthet a gazdálkodó és a hatóság között.

50.) Evt. 62. §-hoz az alábbi javaslatot tesszük

(3) Az erdészeti hatóság a tarvágás és végvágás engedélyezésekor természeti területen előírhatja a faállomány tíz százaléka mértékéig őshonos fák (hagyásfák) visszahagyását.

Indoklás:

Az erdők természetességének védelme érdekében a hatóságnak nagyobb mozgásteret kell engedni, olyan mértékben, amely indokolt esetben még végvágás esetén is elfogadható kompromisszumot jelenthet a gazdálkodó és a hatóság között.

51.) A tervezet 39.§ alatt az Evt. 66 §-ának módosításával foglalkozik., mely passzus erdőterületek igénybevételéről szól.

Az erdészeti szakigazgatási munka érzékeny területe az erdőterületek igénybevételének engedélyezése, mivel az erdőkkel szemben egyidejűleg jelentkező elvárás a védelmi-közjóléti szolgáltatások biztosítása, illetve a gazdasági fejlődés biztosítása, az épített környezet bővítése. A sokszor egymásnak ellentmondó közérdekű elvárások összegezése érdekében meg kell teremteni a lehetőséget, hogy az arra hivatott szakhatóságok, állami szervek és társadalmi szervezetek e probléma eldöntésében aktívan közreműködjenek (tervezet 39-45. § és 62. §). A sokszor egymásnak ellentmondó közérdekű elvárások összegezése érdekében meg kell teremteni a lehetőséget, hogy az arra hivatott szakhatóságok, állami szervek és társadalmi szervezetek az erdőterületek igénybevételének eldöntésében aktívan közreműködjenek.

Itt hívnánk fel a figyelmet arra, hogy a környezetvédelem legfontosabb kerettörvényéhez, a „Környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény”-hez több olyan az EU csatlakozással szintén összefüggő új jogszabály született, mely az erdők ügyét is érinti. Az egyik ilyen fontos kormányrendelet a „2/2005. (I.11.) Korm. rendelete, egyes tervek illetve programok környezeti vizsgálatáról”. E törvény mind az erdők igénybevételére, mind pedig a Natura 2000 területekre, mind pedig számos erdőt érintő tevékenység (pl.: légvezeték, árvízvédelmi létesítmény, stb) vonatkozóan tartalmaz olyan hatásköröket, melyekhez az erdészeti szakigazgatásnak is van köze. Hasonló ilyen jogszabály

a 314/2005 (12. 25.) Korm rendelet, mely a környezeti hatásvizsgálatokról, egységes környezethasználati engedély kiadásáról szól.

52.) A tervezet 41. §-a módosítja az Evt. 69. §-át

Javaslatunk:

Az "erdőterületet termelésből kivonni" helyett "erdőterületet igénybe venni" javasolt, mivel vezetékek esetében csak így lesz beleszólási joga az erdészeti hatóságnak a nyomvonalra.

53.) A tervezet 44. §-a az Evt. 72. §-át módosítja

Javaslatunk az alábbi:

„Evt. 72. § (1) Az erdőterület engedély alapján történő igénybevétele esetén nem kell erdővédelmi járulékot fizetni, ha az igénybevevő - az erdészeti hatóság határozata szerinti határidőre - az igénybe vett erdőnek megfelelő területű, legalább azonos minőségű (fafajösszetételű) őshonos főfafajú erdőt telepít (a továbbiakban: csereerdősítés).

(4) Az erdészeti hatóságnak csereerdősítést kell előírnia, ha a termelésből kivonással járó igénybevétel természetes, természetszerű, származék, átmeneti, vagy kultúrerdőt érint, vagy ha az adott térségben az erdőterület csökkenésének tilalmáról külön jogszabály rendelkezik.”

Indoklás:

Az erdőterület termelésből való kivonását korlátozó rendelkezésnek általános érvényűnek kell lennie, nem elegendő csak a külön tiltó jogszabály esetén előírni a csereerdősítést. Az erdőterület megőrzése szigorúbb eljárást követel. A csereerdősítés esetében ügyelni kell arra, hogy a csereként létrehozott erdő legalább azonos minőségű legyen.

54.) A tervezet 44. §-a az Evt. 72. §-át módosítja

Javaslatunk az alábbi:

(A mintául vett 1994. évi LV. Fvt 52. § (3) bek-ben található: Nem kell földvédelmi járulékot fizetni, ha a termőföldet engedély alapján és annak megfelelő módon...)

Nem kell erdővédelmi járulékot fizetni, ha az erdőt engedély alapján és annak megfelelő módon...

g) fokozottan védett természeti terület,

**h) természetvédelmi beruházás, illetőleg természetvédelmi hasznosítás,...
céljára használják fel,**

55.) A tervezet 45. §-a az Evt. a 71. § (3) át módosítja:

Javasoljuk törölni az áthúzottat.

Erdőterület engedély nélküli, vagy attól eltérő igénybevétele esetén az erdészeti hatóság határidő kitűzésével határozatban kötelezi az igénybevevőt a terület erdőművelési ágának és az erdei életközösségnek a helyreállítása érdekében szükséges intézkedésekre (a továbbiakban: helyreállításra), továbbá az erdővédelmi járulék- és bírság megfizetésére.

Indoklás:

Az eljárásrend szerint engedély nélküli igénybevétel esetén az erdő művelési ág az ingatlan-nyilvántartásban nem változhat meg, így nincs mit visszaállítani.

Az erdő művelési ág csak a megvalósulást követően, a használatbavételi engedély és vázrajz alapján változhat meg az ingatlan-nyilvántartásban. Engedély nélküli igénybevétel esetében használatbavételi engedéllyel nem rendelkezhet, tehát a nyilvántartott művelési ág nem változhat meg.

(5) a helyreállítási kötelezettség alól kérelemre a minisztérium - az erdészeti hatóság javaslata figyelembevételével – csak indokolt esetben adhat felmentést. Felmentés esetén a minisztérium elrendeli az igénybe vett erdő területe kétszeresének megfelelő területű, legalább azonos adottságú őshonos főfafajú erdő telepítését (a továbbiakban: csereerdősítést), valamint rendelkezik a fizetendő erdővédelmi járulékról és bírságról.

Indoklás:

A 44.§-hoz hasonlóan az erdőterület megőrzése szigorúbb eljárást követel. Az engedély nélküli kivonást erőteljesen szankcionálni kell.

56.) A tervezet 47 §-a módosítja az 74. §-át.

Javaslatunk:

A megosztás után visszamaradó, harminc méter szélességű telek nem lesz alkalmas tartamos gazdálkodásra, legalább száz méter szélességű legyen.

57.) Evt. 82. § (1) Az erdőgazdálkodó hozzájárulásával szabad az erdőterületen:

b) turistaútvonalat kijelölni és létesíteni;

Kiegészítő javaslatunk:

- x.) Az erdőgazdálkodó, illetve az erdészeti és a természetvédelmi hatóság indokolt esetben kezdeményezheti meglévő turistaútvonalak módosítását illetve megszüntetését.
- y.) Meglévő turistaútvonalak módosításához, illetve megszüntetéséhez a kijelölésre és felfestésre engedéllyel rendelkező szervezet hozzájárulása szükséges.
- z.) Meglévő turistaútvonal, módosítása ill megszüntetése esetén a kijelölésre és felfestésre engedéllyel rendelkező szervezet felmerülő költségeit a módosítást, ill. megszüntetést kezdeményező fél köteles megtéríteni, kivéve, ha ez indokolható közérdeket szolgál

Indoklás:

Ha az erdő területén turistaútvonal halad át, ezek létesítéséhez, fennmaradásához is a tulajdonos engedélye kell. Ha az erdőt eladják, nincs biztosíték arra, hogy az új tulajdonos is

hozzájárul a túraútvonal fennmaradásához. Gyakorlatilag minden adás-vétel után újra kellene tárgyalni a tulajdonossal a turistaútvonalakról. Ha nem támogatja az ügyet, módosítani kell az útvonalat. Ez tetemes költséget jelent! Újra kell festeni a jelzéseket (festék ára, munkadíj, utazási költség, szállásdíj) és újra kell nyomtatni a térképeket! Ezeket a költségeket valakinek állnia kell. Jelenleg Magyarországon, több évtizedes hagyomány alapján a Magyar Természetbarát Szövetség (illetve megyei területi szervei és tagegyesületei) végzi a turistaútvonalak festését, karbantartását. Mivel az Alkotmány biztosítja az egészséges környezethez való jogot, amibe és beleértjük az erdőterületeken vezető turistaútvonalakat is, nem lenne szabad engedni, hogy az új erdőtulajdonosok kényükre-kedvükre packázhassanak a turistaútvonalakkal.

58.). A tervezet 57. §-as az Evt. 97. §-át módosítja

Javasoljuk, hogy az a) és c) pontok helyébe a következő rendelkezések lépjenek:

/A miniszter irányítási, szervezési feladatkörében/

„a) gondoskodik a Nemzeti Erdőprogram (NEP) megalkotásáról, amelynek során nyílt eljárás keretében kidolgozza Magyarország erdeivel és erdősültségével kapcsolatos stratégiai célokat, valamint az erdőgazdálkodási tevékenység hosszú távú fejlesztési irányelveit,

„d) a Nemzeti Erdőprogrammal végrehajtásáról évente értékelő beszámolót tesz közzé, amely a hosszú-távú célok és éves célkitűzések megvalósulásáról szóló összefoglalót tartalmazza.”

Indoklás:

A Nemzeti Erdőprogram célkitűzéseinek megvalósítása osztársadalmi érdekeket képvisel, szakmai, természetvédelmi, gazdasági és társadalmi vonatkozásokkal, így a szűkítő értelmű „erdészeti” helyett az „erdők és erdősültség” kifejezéseket kell használni.

A Nemzeti Erdőprogram megvalósítása rendkívül összetett feladat. A hatékonyság érdekében fontos az érintettek időben és érdemben történő bevonása, valamint a visszacsatolás és a továbbfejlesztés beépítése a folyamatba.

59.). A tervezet 59. § amely az Evt. 99. § módosítja, javasoljuk a paragrafus kiegészítését (4) valamint (5)-tel:

(4) Az Országos Erdőtanácsot, e törvény életbe lépésétől 30 napon belül létre kell hozni.

(5) Az Országos Erdőtanácsot legalább félévente össze kell hívni.

Indoklás:

Az „Erdészeti Tanács” helyett az átfogóbb „Erdőtanács” kifejezést javasoljuk, amely nem szűkítő értelmű, és az erdészeti ágazat mellett megnevezésében is teret ad más érdekeltek bevonására.

A (4) bekezdésként jegyzett módosítási javaslatot „Az Országos Erdészeti Tanács a tagjai többségének kezdeményezésére, a (3) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott kérdésekben a miniszter felkérése nélkül is javaslatot dolgozhat ki, és az elnök útján azt a miniszter elé terjesztheti” rendkívül gyenge megfogalmazásnak tartjuk, ugyanis bárki halandó, ugyanezt megteheti.

Az alábbi szövegszerű kiegészítést tesszük:

(x) Az Országos Erdő) Tanács javaslatát a miniszter köteles érdemben megvizsgálni és dönteni róla, illetve döntéséről tájékoztatni a Tanácsot.

Indoklás:

Az Országos (Erdészeti) Erdő Tanácsnak fontos szerepe lenne a különböző tárcák, ágazatok és szektorok közötti párbeszéd elősegítésében, ehhez azonban erősebb jogosítványokra van szüksége.

60.)A tervezet 60. §-a az Evt. 99-100 § ának módosításával az Országos Erdészeti (Erdő) Tanács összetételének szabályozására tesz kísérletet.

Sajnos a megfogalmazás nem egyértelmű. Világosan kellene megfogalmazni, hogy kik, milyen körből, milyen mechanizmus/delegálási procedúra alapján lehetnek a tagjai. Fontos lenne, hogy az erdők ügyével alapszabályuk szerint foglalkozó, vagy egyéb módon érintett civil szervezetek küldhessenek képviselőt a Tanácsba.

A törvénynek köteleznie kellene a Minisztert arra, hogy a Tanácsot bizonyos határidőn belül összehívja.

Szövegszerű javaslatunk az alábbi:

Evt. 99. §: (1) Az erdőgazdálkodás széles körű társadalmi és tudományos, szakmai megalapozása, valamint az erdőhöz fűződő érdekek közti összhang megteremtése érdekében - legfeljebb 12 tagú - Országos Erdőtanács (a továbbiakban: Tanács) működik.

(2) A Tanács a Kormány javaslattevő, tanácsadó, véleményező szerveként

a) állást foglal az erdőkkel kapcsolatos jogszabályokkal kapcsolatban és javaslatát a döntésre jogosult szerv elé terjeszti,

b) állást foglal az erdőkre vonatkozó tervek, illetve programok tervezetével kapcsolatban,

c) javaslatot tesz a Kormány számára az erdők védelmével, gyarapításával, fenntartható gazdálkodásával kapcsolatos tudományos kutatásokkal, az erdészeti képzéssel, továbbá az erdők védelmével, fenntartásával, és kezelésével kapcsolatos kérdéseket, valamint az ezekre vonatkozó pénzügyi eszközöket illetően,

d) véleményt nyilvánít az erdőket érintő közösségi jogalkotás stratégiai jelentőségű kérdéseivel kapcsolatban.

(3) Az Országos Erdőtanácsot, e törvény életbe lépésétől 30 napon belül létre kell hozni.

(4) Az Országos Erdőtanácsot legalább félévente össze kell hívni.

(5) Az Országos Erdőtanács javaslatát a miniszter köteles érdemben megvizsgálni és dönteni róla, illetve döntéséről tájékoztatni a Tanácsot.

Evt. 100. §:

(1)A Tanácsban egyenlő arányban vesznek részt

-az erdők ügyében illetékes kormányzati szervek,

-az erdőtulajdonosok, erdőgazdálkodók érdekképviseleti szervei,

-az erdők ügyével foglalkozó tudományos intézmények képviselői,

- az erdők ügyével alapszabályuk szerint foglalkozó, vagy egyéb módon érintett (környezet és természetvédő, természetjáró, stb.) civil szervezetek képviselői.
- (2) A Tanács tagjait a (1) a)-d) pontokban meghatározott érintettek a maguk által meghatározott módon delegálják a Tanácsba
- (3) A Tanács titkárságának feladatait az erdészeti ügyekkel megbízott mindenkori miniszter hivatali szervezete útján látja el.
- (4) A Tanács tagjai sorából elnököt választ, a miniszter, vagy delegáltja a Kormány képviselőjében társelnöke a Tanácsnak.
- (5) A Tanács feladatait e törvényben foglalt, valamint a Kormány által meghatározott szabályok szerint látja el. Ügyrendjét maga határozza meg.
- (6) A Tanács működési költségét az erdők ügyéért felelős minisztérium költségvetésében külön címen kell biztosítani.

Indoklás:

Az erdőtörvényben is meg kell hogy jelenjenek olyan fontos horizontális, ágazatokon átívelő EU-s jogok, mint amelyek a társadalmi részvételről és a közérdekű adatokhoz való hozzáférésről szólnak és amelyek számos mai magyar jogszabályban már jelen vannak. Ezen jogokat az **Aarhusi Egyezmény (kihirdetve: 2001. évi LXXXI. törvénnyel) 4., 5., és 6. Cikke** tartalmazza. Az egyezmény végrehajtásáról két EU irányelv. Az egyik (4. 5. cikk) a „Nyilvánosságnak a környezeti információkhoz való hozzáféréséről” szóló (2003/4/EK) irányelv. A másik a (6. cikk) „A nyilvánosságnak a döntéshozatalban való részvételének szabályai” (az 2003/35/EK sz.) c. irányelv.

Az erdők ügye nem csak az erdészeti ágazat ügye, az erdők szolgáltatásai, és erdeink állapotának megőrzése és javítása ösztársadalmi érdeket képviselnek. Az Erdő Tanács („Erdészeti Tanács”) munkájába a szakmai szervezetek mellett más társadalmi szervezeteknek is lehetőséget kell biztosítani. Így nyilvánvaló a kapcsolódása a környezet és természetvédelemmel, természetjárással, ismeretterjesztéssel, turizmussal foglalkozó szervezeteknek.

61.) Evt 102 §. Foglalkozik az erdővédelmi bírsággal.

Az alábbi javaslatot tesszük:

(1) bekezdést javasoljuk kiegészíteni h.) ponttal:

„ h.) amennyiben elmulasztja a vadkár bejelentését.”

Indoklás:

A vadkérdés a hazai erdőgazdálkodás egyik sarkalatos problémája. Bármilyen erőfeszítés a természetközeli erdőkezelés irányába hatástalan, ha az erdő természetes felújítását akadályozó magas vadlétszám ellen nem lép fel erélyesen az erdész- és, természetvédő szakma. A tavalyi évben mindössze 20 000 ha-on jelentettek vadkárt, tehát az erdőgazdálkodók elmulasztják ezt a kötelezettségüket ami jelenleg semmiféle következménnyel nem jár. A vadgazdálkodási adattár nagyvad létszám adatai alapján megállapíthat, hogy országos mértékben alig csökkent a nagyvad létszáma, és a maximálisan megengedett létszámot jóval meghaladja. Egyes területeken eltérő mértékű a túltartás, de szinte mindenütt általános.

62.).A tervezet 64.§ alatt foglalkozik az Evt. 103. §-ával, mely az erdővédelmi

bírsággal foglalkozik.

A hozzánk érkező jelzések alapján úgy látjuk, hogy a szakigazgatási szervek tehetetlenek a falopásokkal, ill. engedély nélküli fakitermelésekkel szemben. A problémát az erdővédelmi bírság sem oldja meg, mert sok esetben a fakitermelést végzők ismeretlenek.

Az alábbi szövegszerű javaslatot tesszük:

(x) Az erdészeti hatóság „természetkárosítás”-nak minősítheti az alábbi cselekményeket, ha azok az erdő (erdei életközösség) állapotát kedvezőtlenül megváltoztatják, állapotában nem kívánatos folyamatokat idéznek elő:

a) erdőterület engedély nélkül, vagy engedélytől eltérő igénybe vétele

b) az 58. § a)-b) pontjai szerinti erdei haszonvételek engedély nélkül, illetve engedélytől eltérő végzése,

c) erdő látogatása, amennyiben az erdő látogatója megszegi az erdő védelmére, az 58. § d)-f) pontjában foglalt haszonvételek gyakorlására, valamint az erdő látogatására vonatkozó, a 80-82. §-okban megállapított előírásokat.”

y) Az engedély nélkül kitermelt faanyagot a helyszínen az erdészeti hatóság lefoglalhatja, ill. elkobozhatja, az eljárás szabályairól és a lefoglalt faanyag további sorsáról a miniszter rendeletben intézkedik

Indoklás:

Fontosnak tartjuk, hogy szigorú és egyértelmű szabályok biztosítsák az erdők védelmét a tolvajokkal, illegális fakitermelőkkel, a tulajdonossal összejátszó „brigádokkal”, a crossmotorosokkal, stb. szemben. Határozott fellépést sürgetünk bűnözés e sajátos formáival szemben, és szorgalmazzuk az elkövetők megbüntetését. Az erdészeti hatóság egyes engedély nélküli tevékenységeket minősíthessen „természetkárosítás”-nak. Úgy véljük ehhez több jogszabály, köztük a Btk., ill. a vonatkozó jogszabályok összehangolására van szükség. Ez által a rendőrség és az ügyészség is bekapcsolható a folyamatba, így nyomozati jogkörrel és komolyabb büntetési lehetőséggel rendelkező szereplő kerül a folyamatba.

63.) A tervezet 66. §-a az Evt. 106. §-a (1) bekezdése szerint

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy kijelölje az erdőtervezési körzeteket, valamint az erdő elsődleges rendeltetése szerint érintett miniszterekkel egyetértésben megállapítsa a körzeti erdőterveket és gondoskodjon azok kiadásáról.

A módosításból kimaradt, hogy ebben is elsődleges rendeltetés szerepel, ezt is módosítani kellett volna, vagyis tisztázni kell mindenekelőtt az első- és másodlagos rendeltetések létét, vagy nem létét.

Záró rendelkezések

64.) 68. § (3) E törvény 6. §-ának - az Evt. 6. § (1) bekezdés d) pontját módosító - rendelkezését azokra a faültetvényekre kell alkalmazni, amelyeket e törvény hatályba lépése után telepítenek.

d) pont eddig nem szerepelt a jogszabályban, azt nem módosíthatja.

A Természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv.. kimondja „32. § (1) A védett természeti területen lévő erdő elsődlegesen védelmi rendeltetésű.” Ennek módosítására nincs utalás az anyagban.

65.). A tervezet 66.§ alatt foglalkozik az Evt. 106. § (1) bekezdésének módosításával, mely a Miniszter rendeletalkotási kötelezettségeit sorolja fel

Véleményezésünkben több helyen javasoltunk olyan passzusokat, melyek a Miniszteri rendelet tartalmára utaltak. Véleményünk szerint átláthatóbb, ha az aktuális témánál jelenítjük meg a Vhr-re vonatkozó kötelezést. Az eredeti módosítás tervezet szerkezetére tekintettel, itt is csokorba szedjük ezeket a javaslatainkat:

Szövegszerű javaslataink a következők:

/Felhatalmazást kap a miniszter, hogy a törvény végrehajtásával kapcsolatos részletes szabályokat, így különösen/

- x) Az e törvény alkalmazása szempontjából nem őshonos (idegenhonos), illetve agresszíven terjedő idegenhonos fajnak tekintendő erdei fás növények jegyzékét. A fajok listáját az ország egészére, és bizonyos erdőgazdasági nagytájakra vonatkozóan is meg kell adni.**
- y) Az egyes termőhelyek fafajok szempontjából történő értékelését, (termőhelynek megfelelő őshonos fafajok) táblázatos melléklet formájában**
- v) Az erdőtermészetességi mutató megállapításának részletes szempontjait**
- w) A körzeti erdőtervek és az Országos Erdészeti Adattár adatainak, mint közérdekű adatok, adatszolgáltatásával kapcsolatos részletes szabályokat**
- z) A jelenleg hatályos a „környezetvédelmi vizsgálat”-ra vonatkozó (2/2005 (I.11) Korm rendelettel összefüggő szabályokat (körzeti erdőterv, erdők igénybe vétele)**
- zs) Országos (Erdészeti) Erdő Tanács létszámát, a különböző körök delegálási lehetőségét, a delegálás/felkérés mechanizmusát, a Tanács működtetésének alapvető szabályait.**